

da Baron L. Pop (v. Brass)
 Telefon: 9-77. Előfizetési
 Havonta 110, negyedévre
 évre 600, egészévre 1200.
 földre: Havonta 1, negyedévre
 félre 6, egészévre 12.
 Hirdetések díjszabása: az „UJ
 KELET” az erdélyi és bánági
 zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
 keink utánnomását csak a for-
 rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

Ngs Ramasetter
 Budapest
 Disztér 2 II e 8

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jambor Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-szegi Ernő, Str. Matei Millo 10.
Ara 5 lej
 Vasárnap, 1933 Julius 30.
 5693. ÉV A B 7. XVI. ÉVF. 171 SZÁM.

rozattja, hogy...
 a-t kijelölték...
 a legfőbb fel-

megyezés a...
 en, megállta...
 k lebontásá-...
 tereskedelem...
 intézkedések...
 útján tör-...
 ése.

program. En-...
 ében sem ju-...
 ri, hogy nehéz...
 eket képviselő...
 gyezésre jutá-...
 tanácskozott a...
 zottságok nem...
 t zárójelenté-...
 mozgó aján-...
 meggyezni a...
 gyek fedezeti...
 dr. végezetül...
 ntját, hogy az...
 csak árukvitel...
 eladósodás és...
 között hallat-...
 . Az adósállá-...
 ell tartani, kü-...
 nak hozzájutni

sznek
 resszusi
 ok

Cionista Vi-...
 folyó év ju-...
 ól esti 8 óráig...
 riosportjának...
 zul 6. I. em-...
 va.

sékelfizetők...
 t irodájában...
 azok helyes-...
 déség kérhető...
 sz Jenő s. k.
 al. biz. elnöke

resszusi
 kovinai
 ei

gnap zajlottak...
 a kongresszusi...
 ményvel:

480.
 ky) 1109.
 n) 300

dőrfőnök
 rámája

us 27. (Az Uj...
 ol bukaresti...
 délelőtt nem...
 Frinculescu...
 dőrség vezető...
 kásán a rend-...
 va választ, a...
 t elküldte la-...
 ra hosszat dö-...
 majd az abla-...
 lettesének há-...
 dító látvány...
 felesége hol-

megállapította...
 l éteke és teg-...
 hogy elválnak...
 ol alvó férjét...
 vel főbe lötte.

ayol ifjufasiz-...
 Spanyolorszá-...
 utóbbi napok...
 k. Hivatalos...
 okáról ezideig

Lapkiadó Rt.
 Strada Baron
 Telefon: 9-77.

A fekete liszt

Két évvel ezelőtt a pékeket használták kisérteti nyulnak, most a malmosokon van a sor.
 Es pedig olyan rendszabállyal, mely újra a visszaélések és panamak' hosszú sorának nyit tág lehetőséget.
 A romániai közélet szelleme megtanított már arra, hogy minden megszorító intézkedésnek panama és visszaélés lett a vége.

A rossz szesz törvényből lett a fekete-szeszpanama, a kenyérbélyegből a száz- és milliós bírságok következtek.
 Az öngyújtóviláglomból a gyalogos beugratások és „kovaköleplezések” szület- tek meg, annak idején, a szigorú érrettségi vizsgák korában pedig konjunkturája volt a hamis érrettségi bizonyítványgyáraknak.
 Mindezeknek leleplezéséhez, illetőleg a rendszer fenntartásához nagy apparátusok, költséges hatóságai különítmények váltak szükségessé, melyek a megszorítá- sokból származó könnyítéseket súlyosbí- tották.

Tele lettünk panamával szegyenletes önkényeskedések, becsületes és fantasz- tikus törvénykezéssel lejtőre juttatott polgárok kerültek börtönökbe.

Volt feketeszünök, fekete kenyérünk, fekete érrettségi bizonyítványunk, fekete kovaköviünk.
 Most pedig fekete liszthez lesz szeren- csénk.

Örösi díjakat fognak szedni azoktól a malmoktól, amelyek beismerik, hogy megérdemelték és egy vasat se azoktól, amelyek el fogják tagadni az öröseket.
 Fekete liszt lesz belőle.

Mert a kormány még mindig nem ér- tette meg: nem lehet az egyik termelési ágat a másik rovására illettekzni.

Olyan adóztatás ez, amelynek mindig megfordított hatása van.
 Kibujnak alóla és megkezdődnek a meg- vesztegetések, a panamázások, a letartó- ztatások.

Kérdés, hogy vajjon erre van-e szük- sége az országnak ezekben a válságos időkben?

Hitler disznóólja

Mindenki bolsevizálódik Németország- ban. Ezt nem mi mondjuk, hanem a leg- illetékesebb: Adolf Hitler ur, aki hivatal- ból is kénytelen figyelni a mai Német- országot. Amikor uralomra jutott, felállí- tott egy elvet. Így szól az elv:

„Spártai egyszerűség és kemény öa- fegyelmel kell hogy jellemezze a vezetőt.”
 Az elvet néhány hónappal ezelőtt állí- totta fel. Azóta egy müncheni látogatása után ilyeneket mondott:

„Ki fogom füstölni a müncheni disznó- ólat. Nem tűrhetem, hogy a párt tele le- gyan konjunkturásokkal, tolvajokkal és zsarolókkal! Ha ez így megy tovább, min- denki bolsevizálódni fog.”

A bolsevizálódást ezúttal nem úgy ér- tettem, hogy mindenki lopásra és zsarolás- ra adja a fejét, hanem hogy mindenki a bolsevizmust követeli a mai rendszer he- lyébe.

Ez lehetett egy dühös kifakadás és a következtetése lehetett üres fenyegetőzés a fővezér ajkáról.

De azért nincs minden igazság híján. A disznóól legnagyobb sertése mingyárt a porosz miniszterelnök, akinek „üzletei- ről” az Uj Kelet tegnap beszámolt. Ez az ur, aki nemrégén még egy szerény ügynök volt, a napokban megvette a Leipziger Platz 12. számú házat Berlinben. Kastély- szerű épület negyven szobával. A minisz- ter ur renováltatja a házat, megveszi a szomszédos háznak nagy kertjét és ten- nis pályát építtet beléje. Sőt lovagló pá- lyát is. Két autót rendelt és új butorokat.

Ez a vezér így értelmezi a spártai egy- szerűséget és a kemény önfegyelmet.

A másik vezér dr. Wagener. Ő is tekin- télyes sertés az ölben. Kinevezték bajor gazdaságügyi tanácsosnak és teleopta magát. Olyan szemérmetlenül csinálta, hogy Hitler kénytelen volt öt három havi működés után elcsapni. Hasonló sors előtt áll, hasonló ügyek miatt Frank ur,

Magyarország nem csatlakozik a keleteurópai biztonsági egyezményhez

Olaszország két párhuzamos uton igyekszik szolgálni a Duna-medence politikai reorganizációjának ügyét

Róma, július 29. Gömbös Gyula magyar miniszterelnök a legnagyobb meglepéssel nyilatkozott a sajtó kép- viselői előtt római látogatásának er-edményéről. A magyar miniszterelnök este 7 óra 50 perckor elutazott az olasz fővárosból. Kánya Kálmán magyar külügyminiszter nem kísérte vissza Gömböst hazájába, hanem elutazott üdülésre az olasz hegyvidékre.

Genfi jólinformált helyről szerzett értesülések szerint az olasz-magyar kormányelnöki eszmecserevel kapcsolat- ban kétségtelenné vált, hogy Olaszor- szág most két párhuzamos uton igyek- szik szolgálni a Duna-medence politi- kai reorganizációjának ügyét. Az egyik ut a kisantanthoz való közele- dés, a másik az osztrák-magyar gazda- sági szövetség útja, amely alakulat- ban később Olaszország is résztvenne.

Ezel kapcsolatban a lapok az olasz- magyar kormányelnöki találkozóval kapcsolatban kiemelik annak nagy je- lentőségét, hogy a beavatottak szerint Gömbös határozottan kijelentette Mus-

solininak, hogy Magyarország nem csatlakozik a keleteurópai biztonsági egyezményhez.

Egyébként Rómában valószínűnek tartják, hogy a jövő hétre várt Fabi- nyi magyar kereskedelmi miniszter ér- kezésével egyidőben Kánya Kálmán magyar külügyminiszter meg fogja szakítani olasz hegyvidéki üdülését s szintén az olasz fővárosba érkezik, hogy bekapcsolódjék a kereskedelmi tárgyalásokba.

Több francia lap közli a hírt, hogy Mussolini az ősz elején amerikai hiva- talos meghívásra Washingtonba uta- zik Roosevelt elnökhöz. Az amerikai elnök még tavasszal meghívta az olasz kormányelnököt, de akkor az utazás elmaradt, Rómából a hírt ezideig nem erősítették meg.

Egyidejű jelentés szerint Mussolini ma, szombaton töltötte be 50-ik élet- évét. Az olasz miniszterelnököt a világ minden részéből felkeresték szerence- kívánó táviratokkal.

a bajor igazságügyminiszter. Ők a nagy disznók.

Kis disznók azok, akik követelnj merik a nemzeti szocialista program végrehajtá- sát. Ezeket nem csapják el, ezeket inter- nálják.

Mert ezek Hitler szerint veszedelmeseb- bek a panamázó és zsaroló miniszterek- nél.

Ezek ugyanis élni akarnak.

Bérforradalom Amerikában

Csaknem két évszázadon át az volt a kapitalisták dogmája, hogy rentábilis, te- hát profitáló termelés csak akkor lehetsé- ges, ha a munkás bérét lehetőleg a lét- minimum alá nyomják, legjobb esetben pedig a létminimumon tartják fenn.

Ez a dogma váltotta ki a szocialista megmozdulásokat, ennek a dogmának eredménye a bolsevizmus és a hitleriz- mus, ennek a dogmának tudható be az egész mai világkrisz.

Amerika a maga tulfejlett kapitalizmu- sával sohasem hódolt túlságosan ennek a dogmának, mégis Amerika volt az a föld, ahol a legnagyobb kapitalista vagyonok halmozódtak fel.

Arra azonban senki sem gondolt, hogy éppen Amerika földje lesz az, ahol a világ legnagyobb ipari és pénzügyi hatalmú élnek, amelyek eme dogma forradalmi el- vetésére fog csodálatos példát statuálni.

A csoda azonban mégis megtörtént s a konzervatív, esőkönyös és tehetetlen Európa felé fenyegető és egyben figyel- meztető mementót kiált.

Amerika kapitalistái, Roosevelt kezde- ményezésére, saját maguk üzentek hadat

annak a sivar és embertelen felfogásnak, hogy a termelés célja egyedül a profit- szerzés volna s nem a termelés legfőbb faktora és célja: az ember, helyesebben az emberek többsége: a munkás.

A kapitalizmus, de egyben a szocializ- mus történelmében is korszakalkotó az amerikai gazdasági vezetőrétegek kezde- ményezése, mely odakonkludál, hogy te- csökkentett munkaidő mellett magasra emelt munkabérekkel lehet csak vissza- adni a világnak a gazdasági prosperitást és egyben a szociális nyugalmat.

Ezzel a felfogással és gyakorlatba át- vitt elvvel Amerika kapitalistái egy új történelmi korszakot nyitottak meg, ame- lyet a szocializmus történelme épűgy fel- fog jegyezni, mint az egész emberiség történelme.

Bár jóslatokba bocsátkozni mindig könnyelműség s egy kicsit felületesség jele is, mégis megkockáztatjuk azt a jósla- tot, hogy a konzervatív európai kapitaliz- mussal és államraisonnal szemben — az amerikai kapitalizmus és államraison lesz az, amely legerősebb fog kiabálni a nyo- morból a szenvedések és bornirtságok süppedő ingoványából.

Amerika boldog lehet, hogy nincsenek tradíciói, hogy a feudalizmust, annak összes érzelmi és gondolkodásbeli csöke- nyivel nem ismerte és hogy a józan ész szava ebben az országban egyet jelent a józan érdekek, amelyeknek összeegyez- tetése egyedül hozhatja meg a társadalmi osztályok békéjét.

Addig, amíg Európa csak szuronyokra támaszkodva véli megőrizni ezt a békét, — ingatag talajon jár, amely előbb- utóbb katasztrofálisan süpped le lábai alatt.

VILÁG TÜKRE

A német zsidók új útja

Hogy milyen, szinte forradalmian mélyreható változásokat okoztak a né- met zsidóság szellemi életében az utol- só néhány hónap eseményei, arranéve legjellemzőbb az a pár levél, amit nem- cionista körökből kapott a berlini Jü- dische Rundschau című cionista újság szerkesztője. A nemcionis- ta beállítottságú német zsidók lel- ki állapota szőlal meg tragikus komoly sággal ezekből a levelekből. Mindegyik kihangsúlyozza a palesztinai mozga- lomnak az ősszidóságra való nagy jelentőségét.

Az alábbi levelet egy frontharcos, volt német katonatiszt és minden izé- ben asszimiláns írta:

„A német zsidók magatartása az ese- ményekkel szemben — írja — vélemé- nyem szerint kétféle: az egyik része ezt hangsúlyozza: német vagyok, né- met maradok, nincs ember és nincs tör- vényhozás, amely bármit is változtat- hasson ezen az én meggyőződésemen. Olyan igazság ez, amelyet előbb, vagy, utóbb be fognak látni a tulsó oldalon is.

Ennek a beállításnak a kiinduló pont ja helyes. A német zsidók valóban né- metek és pedig nemcsak mint állampol- gárok, nemcsak mind a német hazában és a német kultúrában begyökeresttek, hanem minthogy nemétül érznek, gon- dolkoznak és akarnak, életirítmusuk is arra predesztinálja őket, hogy a német népi élet szerves tagjaivá legyenek. Ezt nem zsidó mondja, hanem egy árja kutató: Schmidt-Rohr professor, aki 1932-ben kiadott könyvében mindezeket tudományosan ki is mutatta.

Ez a beállítás, amelyet olimiszi- kusnak kell neveznünk, igen nagy hiá- nyosságban szenved. Nem mellőzi ugyan az eseményeket, ellenben főkép- pen arra helyezi a súlyt, hogy a pil- natnyi bajokon segítsen és hogy gazda- ságilag egyengesse a jövő útját. A né- met zsidók optimizmus, fájdalom, már nem is gondol arra, hogy a zsidó- kat megszorító rendelkezések teljesen megszüntenek. De akik még mindig az asszimiláció mentalitásával gondolkoz- nak, lekicsinylik az eseményeket. Fő- képpen nem is anyagiakról van szó- sem szabad elfeledkednünk arról, hogy milyen kegyetlenül megsértettek bennünket, hogyan gázoltak becsüle- tünkben és ha kivételt is tettek egyesek- kel, a frontharcosokkal, akkor ez is sértés, mert hiszen nem sorozzák be őket teljes egyenjogúsággal a társada- lomban, hanem csak megtürik. Páriák ként bélyegezték meg és ezzel a mi vi- szonyunk német környezetünkhez nem lehet olya elfogulatlan, mint amilyen egykor volt. Egy német filozófusnő ír- ja valahol, hogy a felfofozott ember, ha az inzultus bármilyen ártatlanul is érte őt, szívében mégis örök tüskét hord. Nem tudjuk vizsgálni magua- kat azzal, hogy vannak árja, sőt nem- zeti szocialista ismerőseink, akik jöin- dulattal és bizalommal viseltetnek irán- tunk és akik azt mondják, hogy az ál- lapot ugysem tart sokáig és minden vissza fog lendülni eredeti állapotába. Ezek gyermekek vizsgálatások és nem tudják kioltani annak a pofonnak ége- tő parázsát, amelyet mi az utóbbi hó- napokban kaptunk.

Aki tehát nem áll érzéketlenül az állam által elkövetett nagy megbeste- lentéssel szemben, annak egy másik beállítottságra kell gondolni. Ez pedig az, hogy azt, ami okot adott a mi meg- aláztatásunkra, azt kell magasra eme- ni, arra kell, hogy büszkéek legyünk. Erre pedig megvan minden okunk. Zsi- dók vagyunk, van bennünk igenis örök lött zsidó szubsztancia, olyan erős, hogy az még a vegyes házasságokból szár- mazottakra is kiható. Mi ezt a lényeg- beli alkotórészüket ki akarjuk művel- ni, salakjaitól meg akarjuk tisztítani, meg akarjuk erősíteni és ki akarjuk mélyíteni. Ak- kor aztán tudatosává válik bennük a

Fotokirándulásain kísérje:
nevető napsugár és Gevaert szerencse!
A GEVAERT művek
az új Express Superchrom-film
 felülmulhatatlan tulajdonságai mellett az, az előnyt is nyújtja, hogy minden film- vásárló részt vehet a nagy
GEVAERT-filmdíj kisorsolásán!
 Kérjen prospektust a környékbeli szak- üzletről, vagy a vezérképviseletől:
WANAUS & PETRI, Bucuresti, I., Cal. Victoriei 14.

tény, hogy bármennyire be vagyunk gyökerezve a németiségbe, bármennyire is a német karakterbe befonódunk, bennünk még van egy külön lelki magvasság, amely ténylegesen megőrződött bennünk, éppen csak hogy el volt homályosulva akaratunk és gondolatvilágunk területein. Fel fogjuk fedni ismét zsidó szubsztanciánkat és ez el fog vezetni bennünket a zsidó nép egészéhez Nagy történetiről Gratz és Dubnow irányítása mellett el fogunk mélyülni a zsidó nép sorsába és ebből meg fogjuk érezni, hogy népünknek miért kellett az utóbbi évek sorscsapásait elszenvedni.

Bizonyára azt fogják kérdezni tőlem, hol maradt a te németiséged, amelyet magad is elismersz? Erre is megfelelek. Mi német zsidók hűek maradunk a német hazához, hűségesek anyanyelvünkhöz, és kulturánkhoz, magunkba zárjuk mindazt, ami jó és nemes lényegben, hálával és elismeréssel gondolunk és érzünk azokra a nemzsidó emberekre, akik között nevelkedtünk és akikkel együtt dolgoztunk. De nem lehet elmellőzni a „történeti korlátot”, nem feledjük zsidó sajátosságunkat, hanem éppen lényegünknek erre a részére helyezük át életünk súlypontját anélkül természetesen, hogy kitépünk magunkat a másiktól. Nyilant és teljes határozottsággal vállaljuk a zsidó közösséget, a zsidó népiséghez való hozzátartozásunkat és a zsidó jövőhöz való sorunkat. Ez nem jelenti természetesen azt, hogy egyénileg is szükség van arra, hogy átvándoroljunk Palesztinába. Ez csak azt jelenti, hogy az egyik oldalán messze-menő, sőt fájdalmas tartózkodást tanúsítunk, másrészt pedig alkotó lelkesedéssel dolgozunk Palesztináért, amely a zsidó nép újjászületését othona. Meg lehet, hogy már saját gyermekeinknek lesz az othona. A palesztinai példa kell, hogy hatással legyen azokra az országokra, ahol a zsidók széjjelzóródottságban élnek. Itt, ezekben az országban azután autonóm módon alakulhatnak majd a zsidóság benső ügyei.

Egy másik levél így szól:

Amikor most irok önöknek, arra kell hogy megkérjem mindjárt az elején: ne gondoljanak egoisztikus okokra. Nem voltam sohasem konjunkturás és ha most felfedezem magamban Ciont és a magam zsidóságát, akkor ennek mélyreható okai vannak. Talán tudják, hogy évek hosszú során vezetők dolgoztam a Central Verein-ban. Elkeseredetten harcoltam évek hosszú során át a cionisták ellen és őket okoltam az antisemitizmus terjedéséért. Ma más lettem. Belátom, hogy a zsidó kérdésnek szabadelvű individuális kezelése teljesen elhibázott volt, belátom, hogy ezzel nem segítettünk sem a zsidóságon, sem pedig a németiségen. Németország nem az az állam, ahol az oppor-tunitás politikájával előbbre jut az ember. A zsidó kérdést nem lehet megoldani, csakis népi és faji problémákkal, ezt az egész probléma komplexumot ki kell emelni a politikai élet és harc köznapi-ságából és nyugodtan, előkelő objektivitással és emberiséggel kell tárgyalni.

Elképzelhetik, hogy ez a világszemlélet lelki törést és lelki feltörekvést jelent számomra, aki eddig zsidóságát csakis, mint magánügyet, mint vallási ügyet tekintettem. Én azonban a nagy viharban amely fejünk fölött kirobbant, megtaláltam zsidóságomat. Nagyon kérem, tekintsen engem a mai naptól kezdve harcos társának. Harcolni akarok az új, regenerált, büszke és erős zsidóságért.

Kiváló tisztelettel:

Dr. E. Oppenheimer.

A harmadik levél így szól:

„A véletlenül kezembe került beces lapjának néhány száma. Mohon és tudás szomjával olvastam minden sorát és most már tudom, hogy önöknek impulzív zsidó élet lüktet és hogy önök nyílt szemmel látják az igazságot.

Életemnek egy nagy részében épügy gondolkodtam, mint sok ezer zsidó, akik bekötött szemmel jártak. Minden más dolog számára nyitott látásunk volt, mindenhez volt egy-egy élő gondolatunk, a sziveink éreztek minden egyébről — csak éppen zsidó kérdés nem létezett számunkra. Látom azonban, hogy ez nem bűn, hanem sorsunk egyik járuléka. Az ember környezetének produktuma.

A birodalom keleti részéből jöttem, ahol németek és lengyelek élnek együtt. A cionizmus a mi vidékünkön sokat jelentett. 1932-ben mint a templomi kar kicési énekese héber dalokat tanultam be, hogy a Szokolov tiszteletére adott banketten én is közreműköhessem. De aztán, amikor megnőttem, az ortodoxiának intoleranciája, a cionizmusnak a nyelv-kérdésben elfoglalt álláspontja és sok egyéb számomra fölösleges torzsalkodások elvették a kedvem attól, hogy zsi-

21 napos maradék vásár

Cluj, Reg. Ferd. 9. női divatáruházban

dó ügyekbe beleavatkozom. Munkás lettem és teljesen beleéltem magamat a munkásideológiába. Az események azonban kijózanítottak. Ma már ott tartok, hogy teljesen eltölt a Palesztina-gondolat és azt valom, hogy akiben idealizmus, áldozatkészség és egészséges munkakedvél, valamint az, akinek megfelelő tőkéje van, siessen Erec Jiszraélbe. Menjen oda, segítsen rendbe hozni a zsidó hibákat, menjen és egyenesítse fel a meghajlott zsidóságot és dolgozzon azon, hogy egy termelő, jókedvű zsidóság jöjjön megint.

Kötelességünk, hogy magunk alakítsuk és irányítsuk sorsunkat. Már nem elég ha elmerülünk napi munkánkba és üzleteinkbe, a sors ránk parancsolta, hogy nézzünk az élet arculatába, nyílt szemekkel. Igenis állítani merem: nem vagyunk

Mózesitű állampolgárok, hanem igenis zsidók vagyunk, egy olyan faj emberei, amelyek be tudják bizonyítani, hogy jó állampolgárok, de amellet népünknek is hűséges gyermekei. És ha nem engednek szellemileg és kulturálisan közreműködni a német újjáépítésben, akkor magunkért fogunk dolgozni. Legyen a jelszó: Achduth Israel!

Elias Paluszak.

Ime ezek a dokumentumai annak a mélyreható változásnak, amely a német zsidóság lelkületében az utolsó hónapban végbement. A zsidóság három rétege szólt meg ebből a három levélből: a publicisták, a közéleti munkások és a fiatal munkásgeneráció, amely leginkább van hivatva arra, hogy újjáépüljön és regene rálódjék a zsidó nép.

Ma zajlanak le Erdélyben a kongresszusi választások

Kolozsváron reggel 7 órától este 8-ig lehet szavazni

Cluj-Kolozsvár, július 29. (Az Uj Kelet tud.) A XVIII-ik cionista kongresszusi választások Erdélyben ma, vasárnap zajlanak le. Mint megirtuk az Erdélynek járó három delegátusi mandátumért Erdélyben négy lista indul a választási küzdelembe. Listát állított a Klal-Aviva-Barisszia-Noar Hasioni kar-tell, az Erec Jiszrael Haovedet (Dolgozó Palesztina Ligája), a Mizrahi és a

revizionisták.

A választás úgy történik, hogy a sékelfizetők megkapják a négy választási listát, kiválasztják azt, amelyre szavazni akarnak és azt a listát bedobják az urnába.

Kolozsváron a sékelfizetők reggel 7-től este 8-ig szavazhatnak a P. Mihai Viteazul (Széchenyi tér) 6. sz. alatt.

DUPLAERŐS UBORKÁS ÜVEG

LITERE 2.50 BANI!
FISCHER S. A. üvegüzlet, Cluj

Nemzetközi antiszemita kongresszust hívnak össze Romániában

Cuza professzor áll az akció élére

Bucuresti-Bukarest, július 29. Az antiszemita liga hivatalos lapja, az Apararea Nationala mai számában cikket közöl, melyet maga A. C. Cuza professzor, a liga elnöke írt alá. A cikk szerint az antiszemita liga egy nemzetközi antiszemita kongresszus rendezését határozta el Romániában. A kong-

resszust össze fogják az eddigi tervek szerint összehívni.

Cuza kifejté cikkében, hogy Romániában már volt egy nemzetközi antiszemita kongresszus és pedig 1866 augusztus 26. és 28-ka között. Annakidején a kongresszust Bogdan Hasdeu törté-
nész hívta össze.

Nagy tűzvész pusztított Galacon

Több mint 7 millió lej a kár

Galac, július 29. Tegnap éjjel két óraker hatalmas tűzvész robbant ki a Str. Columb 7. szám alatt. Ebben az órában történetesen nagy szélvész dühöngött, úgy, hogy a lángok hamarosan átcsaptak a szomszéd épületekre. A tűz lokalizálásának a munkáját csak nem teljesen lehetetlené tette a szélvihar. A lángok martaléka lett három bérházon kívül egy szövetraktár és egy szódavizgyár.

Calderaru Mihai tűzoltót az oltási munkálatok közben súlyosan megsebesítette egy égő gerenda. Lokalizálni a tüzet csak hajnali öt óraker mig teljesen eloltani csak reggel 7 óraker sikerült.

A tűz miatt óriási pánik volt Galacon. A kár meghaladja a hétmillió lejt. Az ügyesség több letartóztatást fogynatosított, mert az a gyanu, hogy gyújtogatás történt.

NAPRÓL NAPRA

Az Ambrosiana és az Austria nem tudtak megegyezni a döntő kupameccsek terminusai ügyében s ezért beleegyezésüket adták ahhoz, hogy a kupa bizottság tűzze ki a mérkőzések időpontjait.

Otto Klemperer, a berlini opera volt főzeneigazgatója augusztus elején Budapestén nyári szabadtéri nagy díszhangversenyt fog dirigálni operaház művészek közreműködésével. Elő fogják adni a IX. szimfóniát.

Két Lehár-film felvételei folynak Berlinben. A nemzeti szocialista párt félretette a zeneszerző művei ellen terbe vetett bojkottot. A La Plaza színház augusztusban Lehár Cigány szerelem című operettjével fog nyitni.

Egyik amerikai filmgyár a közelnapokban megkezdte a Parsifal filmopera felvételeit. A főszerepeket a leghíresebb amerikai Wagner-énekesek fogják énekelni.

Taris francia uszóbajnok ausztráliai turája elmarad. Sportlapok szerint a francia uszóbajnok át akar térni hosszú távokra és folyamversenyeken akar indulni.

A Coupe de France-ra eddig 521 nevezés érkezett. Ez a szám még nőni fog mert az elmúlt évben résztvevő futballcsapatok közül 37 még nem adta le nevezését. A tavalyi résztvevők száma 482 volt.

Augusztus 6-án megkezdik a Lidón és Velencében Piccaver első hangos filmjének felvételeit. A film címe: Velencei kaland. Piccaver a német és az angol verziót éneklé, míg a francia nyelvű változatra szerződtették Muratore tenoristát. Az olaszországi felvételek után Londonban fogják befejezni a filmet.

A párizsi lapok értesülései szerint Nurmé aláírta a Ladoumégue által ajánlott szerződést s a két futó a francia fővárosban augusztus 27-én bemutató futást rendez.

A Rolland-Charles stádionban megkezdődött a Davis-cup döntője. A nézők sorában megjelent Lebrun elnök is. Az első nap eredményei után Anglia vezet 2:0 arányban. Austin győzött Merlin ellen 6:3, 6:4, 6:0 arányban és Perry is legyőzte Cochet 8:10, 6:4, 8:6, 3:6, 6:1-re. Most már bizonyossá vehető, hogy Anglia nyeri a Davis-cupot.

A Doumer elnök elleni gyilkos merényletnél megsebesült Claude Farrère író jelenleg Biarritzban üdül. Az író kijelentette, hogy közösen írnak regényt Pierre Benoitval.

Ha
butorait
tőlünk vásárolja
3 előnye van

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

Székegy és Réti butorgyár R. T.
Targu-Mures, Bucuresti, Brasov.

ta
le

A csütö
stabilitá

Bucure
Kelet tud
miniszter
tartására
megirtuk
lentőség
landon
átal köve
londoni k
elnök inf
má polt
nemzeti
megingat
vetett h
okáért m
mány elé
határoz

fiogalva

Ilyen k
hogy a k
telések k
resti töz
nyertek.
mány hat
kül preciz
miniszter
nizster a
zóiit levo
Tiszta

Vaida mi
gearut és
desben az
„A mi po
„a lej
irányul

Ez az áll
a minisz
kommün
kező hire
vánta, ho
lidárisak
attól, ho
egészen m

A kom
volt: meg
pen a ne
nek állás
zációs po
telét telj
sal. A he
körülmeny
tartásához
a kor

Ha a kor
bil valuta
lálni hozz

Termész
minden.
ezeket az
átározott
ségvetés
tele a sta
áll a leg
kasszó jel
valószínű
jelentkez
1931-es
ismételni
fizesse a
díjakat. E
havi 900
Ezzel szem
marad az
kormány
fejtenie
nyugdíjak
fordítását
tehát a k
pedig a k
okos, előz

A dev
rendszeré
a lejlel s
lom az a
és a külf
nak elves

APRA

Austria nem...
ntó kupamees...
s ezért bele...
hogy a kupa...
érkezések idő...

ni opera volt...
us elején Bu...
ri nagy disz...
ni operaházi...
vel. Elő fog...

folynak Ber...
lista párt fel...
ei ellen tervbe...
za színház au...
szerelem című

ár a közeln...
sifal filmopera...
t a leghíre...
ekesek fogják

ok ausztráliai...
ok szerint a...
ar térsi hozs...
enyeken akar

eddig 521 ne...
még nőni fog...
érvett futball...
nem adta le...
trévő; száma

dik a Ládón...
első hangos...
im címe: Ve...
nemet és az...
a francia...
tették Mura...
országi felvé...
ják befejezni

lései szerint...
que által fel...
futó a fran...
27-én bemu...

onban meg...
tője. A né...
run elnök is...
tan Anglia...
tin győzött...
arányban és...
8:10. 6:4...
bizonyosra...
a Davis-

gyilkos me...
ude Farréfe...
lül. Az író...
írnak re-

Meddig és hogyan tarthat ki a kormány a lej stabilitása mellett?

A csüförtöki minisztertanács határozatainak kulisszatitkai. A lej stabilitása csak a gazdasági élet fellendítése révén tartható fenn

Bucuresti-Bukarest, július 29. (Az Uj Kelet tud.) A csüförtök délelőtt megtartott minisztertanácsnak a stabilizáció fenntartására vonatkozó határozatai — mint megírjuk — különös fontossággal és jelentőséggel bírnak. Az utóbbi időben állandóan napirenden szerepelt a Románia által követendő valutapolitika kérdése. A londoni konferencia kudarcra és Roosevelt elnök inflacionista intézkedéseire egyes román politikuskok, sőt a kormányon levő nemzeti parasztpárt egyes vezetőit is megingatták a stabilizáció fenntartásába vetett hitükben. Mihalache példának okáért memorandumot terjesztett a kormány elé.

határozottan a lej restabilizációja mellett foglalta állást.

„Tiszta örültség volna megkísérelni...”

Ilyen körülmények között érthető volt, hogy a közvéleményben különböző híresztelések kaphattak lábra, amelyek a bukaresti tözsde hangulatában is kifejezést nyertek. Szükség volt arra, hogy a kormány határozottan és köntörfalazás nélkül precízizozza álláspontját. A csüförtöki minisztertanács Madgearu pénzügyminiszter a londoni tanácskozások konkluzióit levonva kijelentette:

„Tiszta örültség volna megkísérelni egy restabilizációt.”

Vaida miniszterelnök félbeszakította Madgearut és kijelentette, hogy ebben a kérdésben az egész kormány egyet ért vele. „A mi politikánk” — mondotta Vaida — „a lej stabilitásának megvédésére irányul — minden áldozat és minden kockázat árán is”.

Ez az álláspont kifejezésre jutott azután a minisztertanácsról kiadott hivatalos kommuniquében is, amely minden ellenkező híreszteléssel szemben tisztázní kívánta, hogy a kormány összes tagjai szolidárisak ebben a kérdésben, függetlenül attól, hogy Mihalache, a párt alelnöke, egészen más uton jár.

Meg kellett nyugtatni a közvéleményt

A kommuniqué tendenciája nyilvánvaló volt: megnyugtanni a közvéleményt, éppen a nemzeti parasztpárt egyes vezetőinek állásfoglalásával szemben. A stabilizációs politika sikerének egyik előfeltételét teljesítette a kormány ezzel az aktuális. A helyzet ugyanis az, hogy a mai körülmények között a stabilizáció fenntartásához mindenképpel is az kell, hogy a kormány akarja is fenntartani.

Ha a kormány meg van győződve a stabil valuta hasznosságáról, meg tudja találni hozzá az eszközöket is.

Miből fedezik a szükségletet?

Természetes azonban, hogy ez még nem minden. Mert ha meg is lehet találni ezeket az eszközöket, alkalmazásuk már határozott nehézségekben ütközik. A költségvetés kiegyensúlyozása egyik előfeltétele a stabilitásnak és ezen a ponton nem áll a legrözsásabban a kormány. Az inkasszó jelenlegi menete mellett — és nem valószínű, hogy ez megjavul — rövidesen jelentkezni fognak a nehézségek. Az 1931-es események után nem lehet megismételni azt, hogy valamely kormány ne fizesse a tisztviselői fizetéseket és nyugdíjakat. Ehhez nincs szükség többre, mint havi 900 millió lejre és ennyi összegyűl. Ezzel szemben hónapról-hónapra kevesebb marad az anyagi kiadások fedezésére s a kormánynak különleges energiát kell kifejtenie ahhoz, hogy a fizetésekre és nyugdíjakra szánt összeg más célokra való fordítását megakadályozza. Szükség lesz tehát a költségvetés rektifikálására, vagy pedig a bevételek hónapról-hónapra való okos, előzetes elosztására.

Van-e bizalom külföldön a lej iránt?

A devizaellenőrzés és kontingentálás rendszerébe nem kell tartani attól, hogy a lejjel szemben esetleg megrendülő bizalom az aranyfedezeti stókk kiadásához és a külföldi fizetési mérleg egyensúlyának elvesztéséhez vezetne. Ezzel szemben

a lejjel szembeni bizalmatlanság imobilizálja a rendelkezésre álló tőkéket s így a kereskedelmi és ipari élet lendületét is. Már pedig stabil valutapolitikát másképpen nem,

mint az egész gazdasági tevékenység fokozott fellélenkítése után lehet elérni.

Ellenkező esetben a fennálló krízis csak az inflacionisták malmára hajtja a vizet, az állam jövedelmeinek fokozatos megcsappanása pedig magát a kormányt is az infláció lejtőjére fogja hajtani. Amidőn tehát a kormány állást foglal a lej stabilizációja mellett, gondoskodnia kell egyúttal egy gazdasági és pénzügyi életet fellendítő program végrehajtásáról is.

Titkolózik a kormány

A csüförtöki minisztertanácsban szó volt erről a programról, de hogy miben áll, arról nem tájékoztatták a sajtót. A hivatalos kommuniqué mindössze annyit mond, hogy a kormány örködni fog a konverziós törvény végrehajtása felett és igyekszik biztosítani a gabonatermes értékesítését. Azonnali intézkedések e két kérdésben kétségtelen alkotó részei a stabilizációs politika konszolidálásának.

A konverzió helyes alkalmazásától függ a múlt likvidálása

s így a pénz stabilitására ereszkedő legerősebb nyomás megszüntetése. Amíg az adósságokat nem idomítják hozzá az adósság fizetési képességéhez, az inflációs propaganda sem fog megszűnni.

Még nem startolt Európa felé Balbo olasz hidroplánraja

Róma, július 29. Az olasz óceánrepülő hidroplánraja még mindig nem startolhatott Európa felé, mert az Atlanti óceán felett hatalmas viharok dühöngenek. Balbo ma, szombatra halasztotta az indulást s letejt arról, hogy az Írország felé vezető utvonalat választja, mert az Azorok felé az utvonall legnagyobb része egyelőre zivatarmentes.

Ennek ellenére Dublinben még úgy tudják, hogy Balbo nem döntött véglegesen a hidroplánraja óceánrepülő utvonalaról s ezért folytatják az előké-

születeket a repülőflotta fogadására. Ha a légi raj az írországi utvanalat választja, leszállási helye ezuttal a dél nyugati ir partvidékhez közeleső Valencia sziget nyugati kikötőjében lesz. A hajók máris zászlódszót öltöttek s várják az olaszok érkezését.

Globol 511 a molyokat és a molyok petéit!

Képviselőlet és raktár: „PHARMAG” Drogéria engros, Brasov.

Exhumálták és felboncolták Encsel Mórt, a temesvári rendőrségi fogda halottját

Az orvosi bizottság megállapította, hogy Encsel Mór pillanatnyi elmezavarában önakasztással öngyilkosságot követett el. Encsel Mór fivére és ennek ügyvédje nem volt jelen az exhumálásnál

Timisoara-Temesvár, július 29. (Az Uj Kelet tud.) Mint ahogy azt az Uj Kelet is megírta, Temesvárban a rendőrségi fogdában gyanus körülmények között meghalt és a hivatalos jelentés szerint öngyilkosságot elkövetett Encsel Mór hozzártatózó a holttest exhumálását és boncolását kérték, annak megállapítására, hogy mi okozta tulajdonképpen Encsel Mór halálát. Encsel Géza, az elhunyt szovjetkurir fivére még a hét elején adta be erre vonatkozó kérvényét a törvényszéki ügyészséghez, ahol kihallgatásokat folytattak. Ezekkel azt kívánták megállapítani, hogy felmerülhet-e az Encsel Géza által felvetett gyanu a rendőrségi személyzet ellen, mely a városban és az országszerte is terjengő hírek szerint állítólag agyonverte a letartóztatottat. A kihallgatások és a tanácskozások az ügyészségen egész héten át folytak. Pénteken délután Gritta Ovidius rendőrkesz-

tor jelent meg dr. Pop Jenő törvényszéki vezetőügyésszel, akivel megbeszélést folytatott az exhumálás kérdésében.

A Grittával való beszélgetés után pénteken este dr. Pop Jenő váratlanul elrendelte az exhumálás és a boncolás megkezdését.

Ebben a rendeletben Grittával való megbeszélésére hivatkozott a vezetőügyész, mert a rendőrkesztor

a városban keringő különböző hírek ellenbizonyítékul javasolta

az exhumálást és a hulla felboncolását. A pénteken este kiadott rendeletet szembatban hajnali hat órakor meglepetésszerűen végrehajtották. Az aktuálán Csibosky vizsgálóbíró, dr. Buzoianu ügyeletes ügyész, dr. Munteanu kvesturái titkár, Waxmann Albin dr., Encsel Géza megbízottja és dr. Selageanu rendőrségi orvos asszisztáltak, míg a boncolás munkáját dr. Vescan törvényszéki orvosszak-

Fogakat pénzért kaphat

-de soha a sajátjait!

Ugyanez áll a mezőgazdasági termékek értékesítésére is, amely a parasztságot könnyebb fizetési lehetőségek közé juttatja. A kormány mindenesetre nem tudja még, hogy mi a teendője ebben a tekintetben. Segítségére van a kormánynak az a körülmény, hogy a buzatermes gyöngyelesz és így a kormány intervenciója nélkül is megmarad a 50 ezer lejes buzaár. Hátra maradna tehát, hogy a hitellet

fellendítése érdekében konstruktív politikát vezessen be a kormány. Ennek alapját az a reform képezi, amelynek tervét Madgearu Londonból hozta haza és amelynek segítségével a Banca Nationala könnyebben fog hiteleket folyósítani, a lej aranyfedezetének csökkentése arányában. Ehhez a programhoz azonban sok erőlyre, határozottságra és főleg egységre van szükség.

értő végezte. Feltűnő volt és ez különböző kommentárookra adott alkalmat, hogy az exhumálásnál sem Encsel Géza, sem pedig ügyvédje nem volt jelen.

Encsel Géza ugyanis ebben az időben nem tartózkodott Temesváron, hivatalos nyilatkozat szerint pénteken este keresték lakásán, itt azonban azt mondták, hogy Encsel Aradra utazott át.

Ügyvédje megkapta az értesítést, de miután nem volt speciális meghatalmazása Encsel Gézától, nem lehetett jelen az exhumálás és boncolás szomorú vége hajtásánál.

Másfél órai munka után a jelen volt három orvos irásos szakvéleményt készített és ebben megállapította, hogy

Encsel Mór halálát kétségben kívül öngyilkosság okozta, amelyet pillanatnyi elmezavarásban követett el.

A halál közvetlen oka önakasztás következtében beállott fulladás. A pillanatnyi elmezavarra abból következtetnek az orvosok, hogy Encsel Mór előrehaladott vérbajban szenvedett. A hivatalos orvosi nyilatkozat nyilvánossághozatalával egyidejűleg dr. Pop Jenő vezetőügyész nyilatkozatot is adott, amelyben hangsúlyozta, hogy a különböző mende-mondákat kívánta megcáfolni a boncolás elrendelésével és éppen Gritta Ovidius rendőrkesztor volt az, aki az exhumálás és a boncolás elrendelését ki fejezetten kívánta. Ezek után — mondotta a vezetőügyész — nem lehet vita tárgyává tenni, hogy Encsel Mór halála milyen körülmények között következett be.

Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A szerelem és pénzsóvár amerikai ifjúság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háboru utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg; a szörnyű lelki harcok, amelyet a testet-lelket megáldozó szegénység és a gondatlanságot jelentő gazdasági nap-nap után való összehasonlítása jelent. A három kötet ára 11.000 papirosan nyomva fűzve 234 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályához az összeg előzetes beklüldése mellett csapv utánválttal.

— Akiknek a szívük működése rendetlen, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes Ferenc József keserűvizet.

Már nincs sok hátra!

Még egy utolsó lépés a szerencse felé a ROMÁN ALLAMI OSZTALYSORSJÁTEK 4-ik osztályának augusztus 3. és 4-én tartandó húzásán.

194 milioane

Clasa 5^a
30 August - 6 Octombrie

Clasa 4^a
3-4 August

Clasa 3^a

Clasa 2^a

Clasa 1^a

LÓTERIA
DE STAT
PE CLASE

A Schmollpaszta-gyár zsidó tisztviselőinek nyilatkozata

Felkérteztünk az alábbi sorok közlésére: „Alulírottak mint a brassói Schmollpaszta Gyár Rt. zsidó utazói és tisztviselői, indítatva érezzük magunkat a következő nyilatkozat tételére:

Az utóbbi hetekben egyes erdélyi sajtóorgánokban cégünkéről különböző rosszindulatú és valótlanúságotól hemzseggő közlemények jelentek meg, amelyeknek nyilvánvaló célja az volt, hogy a Schmollpasztagyárat összefüggésbe hozza a németországi hitlerizmussal, kompromittálják a zsidó vevőközönség előtt. Szükségünk tartjuk éppen ezért a zsidó közvélemény objektív tájékoztatása céljából a következőket leszögezni:

1. A Schmollpaszta gyár nem németországi vállalat. A cég anyaggyára Bécsben van, amelynek élén Schmoll Károly ismert bécsi nagyiparos áll.

2. A cégnek Romániában Brassó székhellyel külön gyára van, amelynek élén főreszvényese, Micu vezérigazgató ur áll, aki román ember.

3. A brassói Schmollpaszta gyár szolgáltatásban összesen 23 utazó van, akik közül 9 zsidó.

4. A cég 37 belső tisztviselője közül 6 zsidó.

A fenti adatokból kétségtelen, hogy sem a brassói Schmoll-gyárnak, sem a cég

bécsi központjának semmi néven nevezendő kapcsolata a németországi hitlerizmussal nincsen.

A Schmollpaszta gyárnak Németországban se gyára, se fióküzlete nincsen és ezért a zsidó vásárlóközönség továbbra is a legteljesebb bizalommal fogadhatja ennek a gyárnak közismerten kitűnő produktumait, mert ezzel számos zsidó család egzisztenciáját is elősegíti.

Eme nyilatkozat közzétételére saját iniciatívánkból kérjük a tek. szerkesztőségét.

Kiváló tisztelettel:

Juster Morice
Gerő Mór
Kovács László
Geiger Albert
Adler Oswald
Schächter David
Rosenbaum László
Reisz Emánuel
Juster Berthold
Spinner Zelma
Porgesz Jenő
Szmuk József
Schächter Jakob
Schächter Alexander
Gál Zoltán
Friedmann Móttel

KÖZGAZDASÁG

Teljes erővel folyik a gabonakampány

Cluj-Kolozsvár, július 29. A buzafronton az új kampány teljes erővel folyik és általános izgalom észlelhető. A kormány gabonaértékesítési szándékai többszörösen, a malomtulajdonosok máris élénken felszisszentek arra a hírre, hogy a kormány a gabonaértékesítési költségeit az őrési illetékek akarja behozni. Az a terve a kormány, hogy a liszt őrését kg.-ként egy lejjel illetékezzék, ami a malokra nézve vagonoként tízezer lejes költség-többletet jelent.

Jön a fekete liszt
Ez az illeték tehát rendkívül súlyosan érintené nemcsak a nagymalmokat, hanem a fogyasztó közönséget is, mert az illeték áthárulna a közönségre és megdrágítaná úgy a lisztet, mint a kenyér árát. Ennek az illetéknek az ellenőrzése komplikált pénzügyi apparátust igényel. Hasonló intézkedés ez a feketeszesz ügyeket megelőző intézkedéshez. Rendeteg visszafelé ad alkalmat és még több gyanúsításra. Mi sem bizonyítja jobban, hogy a gyanúsításnak milyen tág teret nyújt a kormány új terve, mint az, hogy a nagymalmok memorandumot nyújtottak át a kormánynak a terv ellen és ebben a memorandumban rámutatnak arra, hogy a kismalmok könnyedén követhetik el ennek a tervnek az alapján az adócsalásokat.

Feketeszesz helyett tehát most fekete liszt rémsége fenyegeti a normális kereskedelmi életet.

A kis malmok kibújhatnak
A nagymalmok tegnap adták be az említett memorandumot Gafeneu kereskedelmiügyi államtitkárnak. Ebben részletesen rámutatnak arra, hogy a kismalmok ellenőrzése nehezebb, mint a nagymalmoké és

ezek kivonhatják magukat az illeték fizetése alól.

Ily módon tisztességtelen versenytársként lépnek fel a nagymalmokkal szemben, amelyeknek üzemköltsége tízezer lejjel drágul az illeték révén.

A memorandum arra is hivatkozik, hogy a forgalmi adó módosítása során maga Madgearu pénzügyminiszter jelentette ki, hogy

az őrési illetéket nem lehet emelni, mert már a jelenlegi helyzetben is adóeltérő által a kincstártól megvont összeg háromnegyedét teszi ki annak, mint amennyinek tulajdonképpen be kellett volna folynia. Könnyen előállhat az a helyzet — mondják a nagymalmosok, — hogy

a feketeszesz mintájára titokban visznek be gabonát a malomba és titokban szállítják ki a lisztet a malomból, anélkül, hogy a könyvekben szerepeltetnék.

Maguk a hivatalos körök is elismerték, akkor, amikor az új illeték terve szóba került, hogy kismalmok legalább másfél milliárd lejjel fogják megkárosítani az államot. Ha ez valóban bekövetkezne, akkor a nagymalmok kénytelenek lennének üzemüket beszüntetni. Nem vehetik fel a versenyt azokkal a kismalmokkal, amelyek kivonják magukat az illetékek megfizetése alól. A memorandum különben liszt-gangsztereknek nevezi azokat a kismalmokat, amelyek kivonják magukat az illetékek megfizetése alól.

Rámutat a memorandum arra is, hogy hogyan emelkednének a lisztárak, ha a kormány terve megvalósulna.

A buza most 38 ezer lejes áron kerül forgalomba. Az őrési költség 8-10 ezer lej, vagyis a buza értékének 30 százaléka. Ez a százalékarány csak emelkedik, ha a bu

Egy csodás puder

za tovább esik és 25 ezres buza esetén 40 százalékot érne el.

Ha tehát a kilogramonkénti egy lejes, vagyis vagononkénti 10 ezer lejes őrési illetéket megvalósítanak, akkor a malom költségei 20 ezer lejre emelkednének és meghaladnák a buza értékének 60 százalékát. Ilyen hatalmas költséget sem az ipar, sem a fogyasztó közönség nem bír ki.

A buza mesterséges áremelése
Az Argus „Buzaharc” címmel támadja a kormány mesterséges áremelési terveit. Nem tartja szerencsésnek a mesterséges áremelést és attól csak ideiglenesen vár sikert. Elítéli azokat, akik a mezőgazdák elé paradicsomi állapotokat festenek és elítéli azokat is, akik az államot nagykereskedővé akarják tenni, aki annyit fizet a buzáért, amennyit a mezőgazda éppen kíván. Előbbre teszi mindennél a céltudatos munkát, amelynél ott volna a kereslet és kínálat törvényeihez igazodó áru: az exportképes jó minőségű buza.

Eladható az adótarozás fejében lefoglalt gabona
A kormány minden eszközzel siet a mezőgazdák segítségére, hogy ezt az új buzakampányt gazdasági helyzetük teljes megjavítására használják fel. A pénzügy igazgatóságokat értesítette a kormány, hogy az adótarozási eljárást olyan módon kell végrehajtani, hogy a mezőgazdasági munkálatok menetét, a cséplést, valamint a gabonák a raktárakban és az állomásokon való elhelyezését ne akadályozza meg. Az adótarozás fejében lefoglalt gabonát a gazdák eladhatják. Amikor a gabonára vevő akad, akkor erről értesíteniük kell az adóhivatalt és mindenekelőtt adótarozásukat kell kiegyenlíteniük. A gabonaneműket olyan mértékben oldják fel a foglalás alól, amilyen tempóban az eladás történik.

Ki tiltják a bukotakat a newyorki tőzsdéről.
Párizsból jelentik: Newyorki jelentések szerint a gabonátőzsdékről rendre kiltják azokat a spekuláns tőzsdéi diszponenseket, akik az utóbbi hetekben fedezetlen kötésekkel zavart okoztak az áruk alulvásárlásában. A kiltottak mindenike tönkrement az amerikai tőzsdéi gabonakrach során és a kismalmosok egész sorát maga után rántotta a romlásba.

A Haggibbor vigalmi szakosztálya
kedden, augusztus elsején este a Palace d'été (volt Florida) pavilonban foglalt-estélyt rendez. A Haggibbor vigalmi gárdája most is, standard közönségének megjelenését várva, rendezi meg a nagysikerűnek ígérkező foglaltestélyt.

Kreuger gyufakirály szerelmei, Ingeborg Eberth rendkívül közvetlenül megírt könyve: Ivar Kreugerről, amelyen keresztül bepillantunk e zseniális pénzembernek, vagy kalandornak felfokozott szerelmi életébe és gyönyörűségeibe. A könyv kapható az Új Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Genius Kis Lexikon

mely 1618 hasábján 110.000 sorban 40.000 szót, 800 ábrát, 64 művelődéstörténeti táblát tartalmaz. Az 1932-es kiadás ára 54 lejt helyett 120 lej fizetve, 150 lej egész vászonba kötve. Kapható az Új Kelet könyvosztályában az ország és portáltsága (20 lej) előzetes beutalással. (béllyegben is) vagy utánvétellel.

A költő
Az angol
tirikus fr
losan lép
köröbét,
korába, a
juság böl
ról egyil
irta.

Bernha
dalminak
emberszer
irodalomt
ugyanis a
írók és n
a magas
a hanyatl
Ennek
eleven cá
műveit az
a negyven

Anatole
annak biz
ált, komp
forradalm
lan dímer
nagy és m
efemer jel
tásokat es
létre.

Talán e
gendő vol
kotáshoz,
és élete r
gei között
és egyben
ban maga
ció is suta
tudás, fölé
tikus ellen
nek öntud

Bernhar
France, é
oros és n
utóbbi faj
ga s a ves
cinikussá i
sértelen, h
tyán, aki i
és aggasty
korunk eg
aki a szim
szószékül,
élet legtel
olyan böse
lyent Shak
gol irodalm

Bernhard
és szocialis
szocializmus
vész, aki a
tosságában
sohasem is
lista, de ne
tizennyolca
első évtized
hanem az e
resztül jutó
tagadásához

Innen sz
írásmodora,
fázia csapo
művészivé
zelmí erekb
haladna.

A költő
viziózáris,
tízszálembe
fogásnak a
csak akkor
vendőnek is
szenciálisan
alább Math
minden szer
fényével v
és magasság

A ma is
alkotásának
láló Bernha
éri Mathuz
tetlen, hogy
korunk es
mert leggya
nulságokat

A skandi
font stervin
tik: A lapo
dinári orszá
nak arra, k
portba belé
folynak abb
lamálják a
a dominion
gol világhb
letté deklar

A hetvenhét éves Bernhard Shaw

*

A költészetet néha az élet is igazolja. Az angolba ojtott nagy ír drámaíró-szatirikus frissen, aggkora ellenére is fiatalosan lépte át hetvenhetedik életévének küszöbét, belépett tehát Mathuzsálem korába, az öregkor által megszépített ifjuság bőlesességének Edenkertjébe, melyről egyik legutóbbi és legszebb művét írta.

Bernhard Shaw élete éppolyan forradalmi látszik, mint az a mű és az az emberszemlélet, melyet alkotott. Avult irodalomtörténeti felfogások szerint ugyanis a nagy alkotások ideje a kiváló írók és művészek fiatalkorára esik, míg a magas életkorban lévő alkotók művei a hanyatlás bélyegét viselik magukon.

Ennek a tévhitnek Bernhard Shaw az eleven cáfolata. Legszebb és legérettebb műveit az ötvenen túl írta s már tuljárt a negyvenen, amikor első sikereit aratta.

Anatole France, Theodore Dreiser is annak bizonyosságai, hogy mai differenciált, komplikált, távlatokat nem ismerő, forradalmi átalakuló és a tudás ballatlan dimenzióit nyújtó korszakunkban nagy és maradandó értékű művészetet, az efemer jellegű tullelülő irodalmi alkotásokat csakis az érettebb férfikor hozhat létre.

Talán egy évszázaddal ezelőtt még elengedő volt egy-egy kiváló irodalmi alkotáshoz, ha az író kellő emberismeretre és élete rendszerint romantikus külsőségei között nagy élmény gazdagságra tett szert, de ma, ebben a tipikusan kritikai és egyben elmélyültséget kívánó korszakban maga az élmény, sőt maga az intuíció is suta és szintelen maradna, ha azt tudás, fölényes selejtező készség, a dialektikus ellentétek művészi szembehelyezése nek öntudatosága nem támasztaná alá.

Bernhard Shaw, éppugy, mint Anatole France, éppugy mint az egész modern orosz és német irodalmi iskola, ebből az utóbbi fajtából való. Ha tulzott okosság a vesébe látó pillantása egy kissé cinikussá is tették, — ennek ellenére kétségtelen, hogy ez a hetvenhét éves aggasztán, aki ifju korában már böles lehetett és aggasztán korára is ifju maradt, — korunk egyik legnagyobb tanítómestere, aki a színpadot olyképpen használta fel szószékül, hogy közben a modern angol élet legtelivébb figuráit alkotta meg, olyan bőségben és gazdagságban, amilyent Shakespeare óta nem látott az angol irodalom.

Bernhard Shaw szocialistának indult és szocialistának vallja magát ma is. De szocializmusa dogmamentes, mert a művész, aki az életet mindig örök változatosságában és mozgalmasságában látja, sohasem is válhat dogmatikussá. Szocialista, de nem a szívén keresztül, mint a tizenhatalmadik és tizenkilencedik század első évtizedeinek érzelmes humanistái, hanem az eszén, éles kritikai érzéken keresztül jutott el a mai társadalmi rendtagadásához.

Imnen satirikus, gunyolódó, fölényes írásmódora, amelyet azonban az ír fantázia csapongása és gazdagsága olyan művészivé nyhit, mintha kizárólag érzelmie erekből táplálkozó írók nyomdokain haladna.

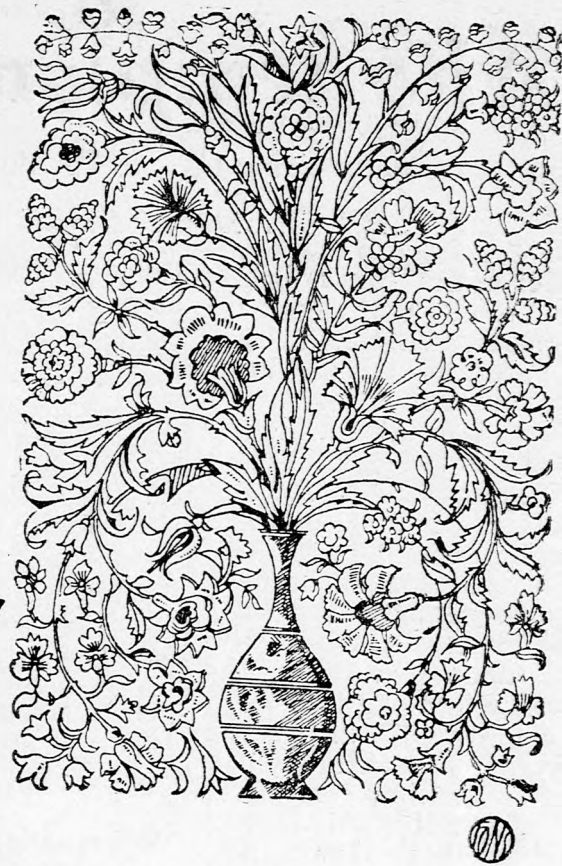
A költő néha jós, legtöbbször pedig vízióárius. Bernhard Shaw „Vissza Mathuzsálemhez” című művében annak a fel fogásnak ad kifejezést, hogy az író csak akkor adhat nemzedékének és a jövőnek igazi utmutatásokat, kvintesszenciálisan leszűrt igazságokat, ha legalább Mathuzsálem korát éri meg s tul minden szenvedélyen: a bölesesség északi fényével világíthatja meg a mélységben és magasságokban rejtőző élettitkokat.

A ma is dolgozó s egyik legnagyobb alkotásának készülő drámáját, kompiáló Bernhard Shaw talán tényleg megéri Mathuzsálem korát s így nem lehetetlen, hogy ő lesz az, aki zavaros erjedő korunk eseményeiből a legiszultabb, mert leggyakorlatibb és legemberibb tanulságokat fogja levonhatni.

Salamon László

A skandináv államok is belépnek a font sterling csoportba. Genfből jelentik: A lapok értesülései szerint a skandináv országok hajlandóságot mutatnak arra, hogy a font sterling csoportba belépjenek. Már tárgyalások is folynak abban az irányban, hogy proklamálják a csatlakozást az Anglia és a dominionok által elfogadott s az angol világörödmalmat egységes pénzüterületté deklaráló egyezményhez.

Ingyen
KAPHAT
COTY
PARFÜMÖT!

„La Fougère au Crépuscule”
/CREATION 1933/

A COTY gyár rövid ideig minden dohoz puderához, melyet továbbra is 110,- lejért árusított, egy eredeti üvegecske.

parfümöt ad hozzá ingyen, hogy ez ui gyártmányát bevezesse.

Ugyancsak forgalomba került a különleges.

KÖLNIVIZ
ÁRAK

„Cordon Rouge”

7 LEITŐL FELFELE.

Temesváron tegnap 42, Kolozsváron 38 fokos hőséget mértek

Abnormális hőhullám lepté el pénteken és szombaton Erdélyt. Megrehanfa a közönség a szabadfürdőket

Cluj-Kolozsvár, július 29. (Az Uj Kelet tud.) A nehezen várt kánikula olyan intenzitással érkezett meg Erdélybe, amelyet a régen nyárra áhítózők sem kívántak maguknak. Olyan hőhullám öntötte el az országot, amelyre már régen nem volt példa. Szombaton délben Kolozsváron 38 fok Celsius mérték, ami a hívős éghajlatáról ismert városban fantasztikusan nagy hőhullámra mutat.

A nyár-kánikula a szezonüzletekben érezteti hatását. A vizművek óriási mennyiségű vizet forgalmazznak. Pénteken és szombaton a város vízfogyasztása meghaladta a 15.000 köbmétert, míg a rendes körülmények között 7-8000 köbméter Kolozsvár napi vízfogyasztása. A strandon szombaton délután három órakor már háromezer jegyet adtak el, a délután folyamán is való sággal megrohmozták a fürdő pénztárát. Miután a strandon összesen 860 kabin van, elképzelhető, hogy milyen abnormális zsufoltság volt ott tegnap. Már a közös vetkezőkben sem volt hely és egy-egy kabinban négy-öt ember zsufolódtott össze.

Ezer és ezer ember ment át Szamosfalvára pénteken és szombaton, de rengetegen voltak a Szamosparton is. Az anyagátnál tömegestől lepték el a Szamosot a fürdőzők. Az uccákon kihalt a forgalom, gyalogosok alig láthatók. A kereskedők forgalma is megesappant, az abnormis hőségben senkinek sincs kedve bevásárolni. Annál nagyobb a sürgés-forgás a cukrászdákban és nyári helyiségekben. Az éjszakai nyári kerthelyiségek nappal is zsufolva vannak. Rengeteg mennyiségű sört és fagyaltot fogyasztottak ezen a két napon Kolozsváron. A jégüzemek éjjel-nappal dolgoznak, ezen a két napon

mintegy egymillió kiló jeget hordtak szét Kolozsvár üzemeiben és magánházaiban.

Az uccák porosak és a hőségben kívül kibírhatatlan a rossz levegő is. A város egyetlen öntöző autója óránként járja végig az uccákat, de ez az egy kocsi sajnos, nem elegendő a hűtéshez. A sétateri tó árnyékos vízén rendkívül sokan esónakáznak Estéknél óriási forgalom bonyolódik le a sétaterén, a hívős kolozsvári estéken idemenekülnek a nappali hőségtől kimerült emberek.

Az abnormális melegben kevés dolguk van a mentőknek. Szombati egy esetben sem történt hőség miatti megbetegedés Kolozsváron.

Timisoara-Temesvár, július 29. (Az Uj Kelet tud.) Pénteken és szombaton Temesvárt abnormális hőhullám lepté el. Délben 42 Celsius fokot mértek a városban. A közönség ellepte a Bega és a Temes fürdőt. A meleg következtében számos szerencsétlenség is történt.

Kisokklott a gyors a nagy hőség miatt

Párizs, július 29. Mint Angoulême-ből jelentik: a Párizs és Bordeaux közt közlekedő gyorsvonat Montmoreau közelében kisiklott. A balesetet valószínűleg az okozta, hogy a nagy hőségben a sínek kitágultak. A mozdonyvezető továbbá tizenhárom utas könnyebb sélest szenvedett. Egynek kivételével valamennyien folytatták utjukat.

Herriot szovjet-oroszországi körútra indul

Oroszország is csatlakozni fog a gabonatermelő országok blokkjához

Párizs, július 29. Beavatott helyről szerzett értesülések szerint Herriot augusztus 3-án Marseilleben hajóra száll s Angorába utazik, majd törökországi utja befejeztével szovjetterületen fog körutat tenni. A volt francia miniszterelnök Oroszországból kontinentális uton, Lengyelországon át fog vissza-

térni Franciaországba.

Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a napokban meg fogják kezdeni a Londonban megszakított diplomáciai tárgyalásokat Oroszországgal a Szovjetnek a gabonatermelő államok blokkjához való csatlakozása érdekében.

Beth-Alfa templom-romjai

Egy palesztinai zsinagóga a VI. évszázadból

Irta: Dr. Mayer Ebner

Palesztinai vándorlásaim során eljutottam a Tiberiás tótól délnyugatra fekvő új zsidó telepre, Beth-Alfába, ahol fiatal zsidó parasztok közös kemény munkával a földet a termékenységre paradijsomává alakították át. Itt a turistáknak egy 1929. év végén kiadott zsinagóga romjait mutatják. A zsinagóga a Krisztus utáni VI. évszázadból való. Ennek és a Krisztus utáni első évszázadokból való, az ásatások során felszínre került egyéb zsinagógáknak a romjai megegyezik az azt a feltevést, mintha a zsidók kivándorlása Palesztinából, a Bar-Kochba-féle fölkelés után Hadriánus császár alatt (130-ban Kr. u.) tejesessé vált volna. A császár elkeseredve a zsidók ellenállása miatt, ugyan teljesen ki akarta törölni Jeruzsálemet a történelemből, amikor annak nevét is Aelia Capitolinára változtatta, amiként a római provinciává lett Judea nevét is Szíria-Palesztinára változtatta, de a császár megsemmisítési törekvésénél erősebbnek bizonyult a zsidók ragaszkodása hazai talajukhoz, amelytől soha teljesen el nem szakadtak. Ezt igazolják nemcsak a zsidók későbbi felkelései — még Severus császár alatt is szó van Rómának egy második háborújáról zsidók és szanáriaiak ellen —, hanem igazolják ezt a beth-alfai zsinagógának a romjai is.

A Beth-Alfában kiadott zsinagóga arra enged következtetni, hogy még a Krisztus utáni VI. évszázadban is viszonylag sűrű lakossága volt Palesztinának. Rendezett viszonyok között és bizonyos vagyoni jólétben kellett élnie. A zsinagóga egy körülbelül 400 négyzetméter kiterjedésű területen állhatott nagy és tágas volt, nemes építési művészettel készült, ami inséges és üldözött időkben alig lett volna lehetséges. A háboruból, nyomorban hallgatnak a muzsák.

Az angol kormány, hogy konzerválja a romokat, azokat egy kőfallal és egy tüzetmentes tetővel vonatta be. A jeruzsálemi héber egyetem archeológus professzora: Schukenik vezette az ásatásokat 1929-ben és az ezekről megjelent könyvét az oxfordi egyetem angolul, a jeruzsálemi egyetem héberül adta ki. Schukenik azon a véleményen van, hogy a beth-alfai zsinagóga központi temploma volt a zsidók által sűrűn lakott ottani kerületnek.

Ahítattal közeledtem a zsinagóga romjaihoz, ahova kísértem, dr. Löbl, egy föld munkás vezetett. A templomot alkalmassal egy földrengés döntötte le. Tűz nyomát nem lehet észlelni. Az ásatásoknál a romok fölött talált földomladék nagyszűrésű védelmezője volt az alatta fekvő, meglehetősen jókarban maradt mozaikpadlónak. Kulturhistoriai szempontból ez a legérdekesebb része ennek a zsinagógának, amelyből ma már csak az ember magasságig letöredezett körfalak, a falak mentén végigvonuló kőpadok két sora látható, amelyek a középhajót az oldalhajótól elválasztják. A déli fal félkör alakban kiöblösödik, itt van a frigyszekrény helye. Hogy a déli falon, nem pedig a keleti falon van a frigyszekrény elhelyezve, ez különösen megjegyzésre méltó. Ez bizonyítja azt, hogy nem a felkelő nap miatt helyezték el a zsidó templomokban a frigyládát a keleti oldalon, — mint az ma szokás, — hanem Jeruzsálemnek a fekvése volt az irányadó. Mint-hogy pedig Beth-Alfától Jeruzsálem délre fekszik, tehát a frigyláda a déli falon volt. Az emeleten még egy karzatnak a nyomát látni, amely kétségtelenül az asszonyok számára volt fenntartva. A keleti falon egy emelvény maradványai, ahonnan prédikáltak és a tórárt olvasták. Tóra-tekereket nem találtak. Ezeket a szent község a katasztrófa után bizonyára biztonságba helyezte.

Közvetlenül a főbejárat mögött, a mozaikpadlózaton két feliratot láttam, — az egyik arameus, a másik görög nyelven.

Az arameus volt a zsidók babilóniai visszatérése után a nép nyelve. Igen közeli rokonságban van a héberrel. Az arameus felirat elmondja, hogy a zsinagógát Justinus császár kormányzása alatt tehát Krisztus után 516 és 527 között építették. A görög felirat az építő művészek Mariános és Aninás nevét öröktől meg, akik a mozaikokat alkották. A feliratokból az is kitűnik, hogy a tiszteletdíjat buzában kapták. Hogy mennyit? Itt hiányzanak szavak és fél mondatok, ame-

lyeket az összeomláskor az aláhulló om-ladékok elpusztítottak.

Aból, ami megmaradt, néhány érdekes következtetést lehet vonni. Először azt, hogy a zsidók abban az időben és azon a vidéken földműveléssel foglalkoztak, hiszen a művészeket is buzával fizették. Beth-Alfa a Zsidó Nemzeti Alap tulajdonában levő és állandóan fejlődő termékeny Emek síkságon fekszik.

A görög feliratról továbbá kitűnik az a különben is ismeretes tény, hogy a zsidók nemzeti nyelvükön kívül a görög nyelvet is művelték. Rómában, amely lényegében két nyelvű volt, a zsidók görögül beszéltek. A császári időkben származó zsidó sírok feliratai görög nyelvűek.

Harmadszor igazolja ez a mozaik, hogy a szigorúan konzervatív judaizmus nem tudta megakadályozni a görög-római világnézet térhódítását még a zsinagógákban sem, különben nem lett volna lehetséges, hogy a zsinagóga mozaik kö-

vezetén Izsák feláldozása ábrázoltasék, hiszen a képeket a tiz parancsokat szigorúan tiltja és még ma is mereven ragaszkodik a zsidóság ehhez a tilalomhoz úgy a szobrászat, mint a festészet terén. A Beth-Alfa-i zsinagóga mozaik vezetén tisztán látható a bibliai kép, ahogy Ábrahám a késsel a kezében kézen áll fiát Izsákot feláldozni, előtte az oltár lobogó, lánggal, föntől egy kéz amely Ábrahámot visszatartja és hátterben egy kos, amelyik áldozati pótlékul szolgált Izsák helyett. Ott látni azonkívül a két szolgát is felnyergelt számmal, akik várakoznak Ábrahámra. A mozaik közevet egy gyönyörűen szőtt szőnyeghez hasonlít. A frigyszekrény mozaik képe, valamint a zsinagóga egész architektúrája megerősítik azt a feltevést, hogy a mai zsidó templomoknak be rendezési stílusa több ezer évre vezető visszai.

A héber egyetemnek Schukenik professzor vezetése mellett folytatott ásatásai egy létűnt világot hoznak felszínre. Feszült érdeklődéssel várjuk azokat a meglepetéseket, amelyeket még a zsinagóga földje nyújtani. Különösen sok meglepetést várunk Jeruzsálem sziklatalajától, amely alatt bizonyára a zsidó nép korai történetének az emlékei rejtőznek, amelyek túlélték évezredek viharait.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Ma, vasárnap és holnap, hétfőn: Nappal én, éjjel te. Willy Fritsch és Nagy Kató világhírű operettszerepe. Ez a film vasárnap d. e. 11 órakor matiné keretében is vetítődik 10, 15 lejes helyárrakkal.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

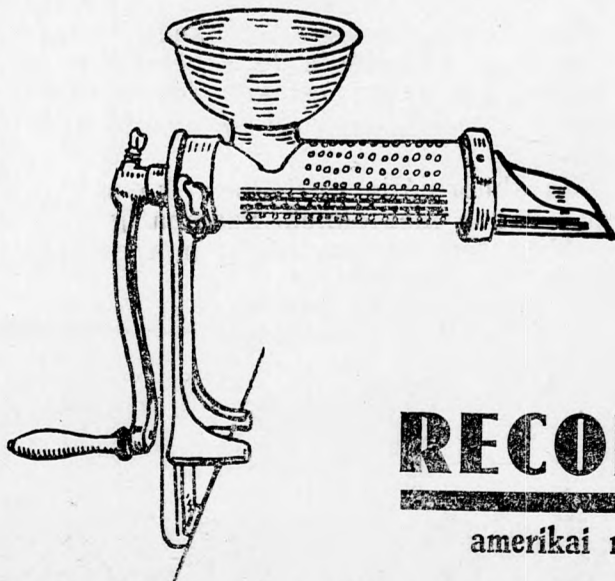
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Emberi bestiák, Izgalmas film. H. G. Wells regénye nyomán, főszerepekben: Richard Arlen, Lugosi Béla és Kathreen Burke, az asszonytigris.

AZ OPERA MŰSORA

Csütörtök: Ketten egy autón, Schneider Magda, Verebes Ernő. Hétfőtől: Az ördög éjszakája. Főszerepekben: Gary Cooper, Tallulah Bankhead, Charles Langton. Csütörtök: Dzsungelkirály. Nagyobb, mint a Tarzan, Főszerepekben: Buster Crabbe.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Vége a dalnak, Szenzációs filmpereget, főszerepekben: Liane Haid, Willy Forst, Ernest Verebes.

RECORD UNIVERSAL

amerikai rendszerű passzirozó gépről beszél,

mert praktikus, higiénikus és olcsó, mert örökös darab. Praktikus: mert eddig minden háziasszonynak gondot okozott, hogy a paradicsomföszét, izek készítését és más passzirozandó dolgot miként tudná minél olcsóbban és gyorsabban elvégezni és hogy a tőle eltett paradicsom és iz minőség és tarósság szempontjából elsőrendű is legyen. Ezen kívánalmaknak tökéletesen megfelel a „Record Universal” amerikai rendszerű passzirozógép, mert annyira tökéletesen működik, hogy a drága pénzben megvásárolt anyagok teljes felhasználását garantálja és így a passzirozandó anyagnál elért megakarítással egy szezon alatt a gép teljes ára visszaterül. Paradicsomot, mindenféle főzeléket, egész apró magvu gyümölcsöt, főtt burgonyát héjasól, ribizlit szárával együtt lehet a gépbe tenni, mely bámulatos gyorsasággal, hihetetlen tisztasággal tökéletesen passzirozza át az anyagot, úgyhogy az eddigi anomáliákat, amik passzirozásnál előfordultak teljesen kiküszöbölte. Minden háziasszony maga végezheti el tizedrésznyi munkával azt, amit ezelőtt többek segítségével és nagy fáradsággal lehetett csak elvégezni. Higiénikus: mert cinezett anyagból van és így nem rozsdásodhat.

MOSKOVITS ÉS TÁRSA Cluj, Főpostával szemben.

SZINKÖR-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 5, 7 és 9 órakor: Az ördög tombolája, Amerikai erkölcsrajz. Egy szép asszony kalandos sorsa. A főszerepekben: Elissa Landi, az Ave Caesar gyönyörű főszereplője és Viktor MacLaglen.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, július 30.

Bukarest, 17: Könnyű zene. 19: Felolvasás. 19:40: Szabadegyetem. 20: Saxofonzene. 20:20: Dalok. 20:40: Előadás. — 21:05: Román zene.

Budapest, 9:15: Hírek. 10: Egyházi zene. 11:15: Istentisztelet. Utána pontos időjelzés, időjárás, majd cigányzene. — 1:45: Grammfón. 3: A földművelésügyi minisztérium előadása. 3:45: Szalonzenekari hangv. 4:45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Elbeszélés. 5:30: Munkásdalárdák. 6:20: Szenzációs akarok. 7: Klarinét. 7:30: Ceresznyevirág kerti ünnepén a japán császárnál. Grammfónelőadás il-lustrációkkal. 8:10: Lehár szerzeményei. 9:45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. — 10: A magyar cserkészszövetség előadása. Majd jazz. 11: Cigányzene.

Bécs, 11: Zenekari hangv. Strauss Richard vezényletével. 19:20: Dalok és áriák. 20: Florencei mese. 22:15: Tánczene.

Berlín, 20:10: Hangv. Breslau, 16: Bayruth: Mesterdalnokok (Wagner).

Korszakalkotó

ujítás a ház-

tartásban!!

Az egészség város a

Lípcse, 20: Cigányszerelem. Varsó, 20: Könnyű zene, harmonika. Milánó, 20:35: Opera. Róma, 20:45: Lehár operett. Pozsony, 18:05: Grammfón. Brünn, 17:45: Citera. Osló, 18:45: Népdalok. Stockholm, 20: Wagner hangv. Svájcí Aleman Adó, 19:05: Grammfón. 20:30: Hegedűrománok. Svájcí Romand Adó, 20:50: Szóvalat.

Hétfő, július 31.

Bukarest, 19: Felolvasás. 19:20: Grammfón. 19:40: Szabadegyetem. 20: Schubert művei. 20:40: Előadás.

Budapest, 6:45: Torna. Utána grammfón. 9:45: Hírek. Közben grammfón. — 10: Felolvasás. Közben grammfón. — 12:05: Szimf. hangv. 12:30: Hírek. 1:15: Pontos időjelzés, időjárás. 1:30: Ének, zongorakísérettel. 2:45: Hírek. 3:30: Diák-felóra. 4: Elbeszélés. 4:45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Zongora. 5:30: A magyar könyv hőskora. 6: Mandits szalonzenekar. 7: Novella. 7:30: Brahms művek. 9: Pontos időjelzés, időjárás. 9:15: Cigányzene. 10:15: Időjárás. 10:20: Grammfón.

Bécs, 17:25: Hangv. 20:45: Nyáréji álom. 22:45: Tánczene. Berlín, 20:30: Hangv.

Breslau, 18:30: Beethoven: Cis-moll szonáta.

Hellsberg, 20:10: Donizetti: A szerelmi bájjal részletek.

Lípcse, 21:35: Gitár. Varsó, 18:35: Zongorahangv. 20: Gilbert operett.

Milánó, 19: Grammfón. 19:40: Grammfón. 21:15: Operett.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt hirdetéseknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelítség levelet csak úgy továbbíthatunk, ha portóbelég mellékelve van.

Gyógyszerész tanfolyamra beérkező gyógyszerész vagy hivatalnokléány kellemes otthon található fürdőszobás, kertes lakásban a belvárosban. Özv. Jám-borné, Erzsébet ut 8.

2 izr. fiatalember teljes ellátást kaphat havi 1500 lejért. Kepes, Timár u. 7.

Kertes villában két szobás komfortos lakás októberre kiadó str. Gajdu 9. (gróf Kun uca.)

Kiadó azonnala egy 3 és egy két szobás lakás modern komforttal és egy sárok üzlethelyiség. Értekezni 8-1 és 3-7 között Szenes Tunarilor 2.

Topolyabetétes háló és egy teljesen új modern konyha berendezés sürgősen eladó. Cim a kiadóban.

Szoda, limonádé és kristályvittoltógép, amely csak két évig volt használatban, pár darab üveggel eladó. Ugyanott eladó egy sörcsapolószekrény, hármas palack-töltőgép. Érdeklődni Bufettul Gárei, Baia-Mare.

Kertes villatellek eladók! Értekezhetni v. Bartha Miklós uca 16 d. u. 3-4. Ugyanott szép nyitott fülegória és kertü padok eladók.

Kiadó komfortos 2 szobás lakás, be-költözhető bármikor Reg. Ferdinand 70.

Kétszobás modern lakás kiadó Regele Ferdinand 23. Ugyanitt használt ajtók, ablakok eladók. Házfelügyelő.

Kiskereskedők figyelmébe! Az üzleti könyvek felfektetését szeptember else-jéig be kell fejezni. A könyvek felfektetését, könyvelési restanciák feldolgozását 25 évi gyakorlattal rendelkező mérlegképes főkönyvelő, perfekt német levelező vállalja. Megkereséseket „Méréselt di-jazás” jelígre a kiadóhivatalba kérek.

A legízletesebb és legváltozatosabb vegetárius koszt a Schwartz Ignácé vezetőse alatt álló „Familia” kóser vegetárius étteremben kapható. Ünjő uca 10., hátul az udvarban. Egy menü (leves, főzelék, tézsta) 25 lej. Abonoma ebéd-vacsora 900 lej, csak ebéd 600 lej.

Valószínűleg a zeneifejlesztésünk, a melyek legművészei terisztki paragraf arra a zeneértő mat okkői va tradicón hagyomást tudomást vasmány az abból még egy a zsidó n menyekró A zsidó a zenét, sabb fun terü aktu tartásokk sának m valóban m gyezte m musique) nek azon lál egy G kompozici Berlioz h pl. a CL. ő szentély manák es bita szóva hárfán, d rusban, d ken és org latságokon den élőlen E zsolta hangos éle grandiózus ezer és eze cek mellett Málhok (D lálunk má de ugyano eszme a T egy lélekre az énekekben Egy nagy sa: ezen ér előrehaladó jól irányzo künk fogal

A Biblia gigantikus zsidókra, a Az ő zenei amikor min anyai gon Alexandrin hogy őt ére mány mind algebra, ge zóttan, de és zenében, időben, a z egyiptomi kokban a z s ra tett szer dött, jelen mivelhogy az örökölt karaktere manifestác lyás első pe gesen miv Dávidnál és inkább quan litativ, azaz hangok tája tik velünk, mas karaktere keltsége len a nehezségre ráalkalmazá nyi durva sen, amikor jegyeket. A kelte ezen z hangszerek rult hozzá a litativ kifeje Samuel el ször találu gyakoribb, a tése. „Innen ahol a Filis amikor elér

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

Zene a régi zsidóknál

Valóban szomorú, hogy a régi zsidók zenei fejlődéséről nincsenek dokumentumaink, érte azon dokumentumokat, amelyek legkevésbé is rávilágíthatnának a művészetnek azon fájára és annak karakteristikumaira. A Biblia száz és száz paragrafusában hivatkozik tanuképpen arra a nagy jelentőségre, hogy a zsidók zeneértők voltak. Azonban mély fájdalom okoz annak tudata, hogy bár örökösök vagyunk egy ily jelentékeny zenei tradíciónak, mégsem birunk semmit ezen hagyományból. Az a kevés dolog, amiről tudomásunk van, — a szóhangsúlyos olvasmány, amelyen a Biblia is felépül és az abból következő egyhangú dallam, — még egy halvány fogalmat sem adhatnak a zsidó művészek által elert fényes eredményekről.

A zsidók tehát szenvedéllyel művelték a zenét, összekapcsolva azt életük fontosabb funkciójaival, köz- és magánkaraktériumukkal, vallási és világi szertartásokkal. A Biblia egyes paragrafusának modern szelleme a zene-kérdésben valóban meglepő. Itt gondolunk kell, jegyezte meg Combarneu (Histoire de la musique), francia zene-tudós, a művészetnek azon fájára, amely megegyezésre talál egy Gabriel avagy egy Schütz zenei kompozícióiban, vagy még inkább egy Berlioz heves polifonjaiban! Figyeljük pl. a CL. zsoltárt „Dieserjétek az Urat az ő szentélyében, dicsérjétek őt az ő hatalmának csarnokában, dicsérjétek őt trombita szóval, dicsérjétek őt pnalterjon és hárfán, dicsérjétek őt dobszóval és kórussal, dicsérjétek őt huros hangszerekkel és orgonán, dicsérjétek őt zenés mulatságokon, örömjongás ünnepein: minden élőlény dicsérje az Urat, Halleluja!”

E zsoltár telve van dinamikus erővel, hangos életerővel. Vajjon ki tudja, mily grandiózus zenei alkotásban fejezték ki, ezer és ezer felzendülő lélek „hangzó érekei mellett”, az ők haláljukat az Urhoz. Mással (Dániel, III. Fej. 51 és köv.) találunk már kevésbé magasztos izüket, de ugyanolyan megindítókat. Minden eszme a Teremtőtől származik, amelyek egy lélekre hatást gyakorolnak, amelyek az énekekben az Ur áldását inspirálják. Egy nagy szépségnek szerelmi dobbanása: ezen énekes költemény egy nagyon előrehaladott és karakterisztikumaiában jól irányzott zene művészetéről nyújt nekünk fogalmat.

A Biblia küszöbén élénk tűnik Mózes gigantikus alakja, kinek befolyása a zsidókra, a zene terén is jelentékeny volt. Az ő zenei iniciája már akkor kezdődik, amikor mint gyermeket Faraó leánya anyai gondossággal nevelt. Clemens Alexandrin (Gramat I. könyv.) állítja, hogy őt értebb korában a szabad tudomány minden ágában oktatták, mint az algebra, geometria, ritmustan, összhangzóttan, de mindenekelőtt a medicinában és zenében. Csaknem biztosan abban az időben, a zsidó zenén érezhető volt az egyiptomi befolyás. A következő korszakokban a zsidó zene bizonyos antonómia-ra tett szert, mert a tér, amelyben fejlődött, jelentékenyen specifikálódott és mivelhogy a zsidók összekapcsolták ezt az örökölt szertartásaikkal, amelyeknek karaktere különbözött az Egyiptomiak manifestációjától. Az egyiptomi befolyás első periódusában a zenét kezdetlegesen művelték. Mózesnél tovább, még Dávidnál és Salamonnál az előrehaladás inkább quantitativ természetű, mint kvalitativ, azaz növekedik a hangszerek és a hangok tája, az ütőhangszerek megértetik velünk, hogy annak a zenének hatalmas karaktere a dallam és lárma mesterkeltége lenne. Gondoljunk azonban arra a nehézségre, amelyet az énekhez egy oly ráalkalmazása okozott, amely nyelv anynyi durva hanggal bővelkedett, különösen, amikor nem használták még a hangjegyeket. A nekudoth bevezetése mérsékelte ezen nehézséget, a fuvó és huros hangszerek használata nem is kevésbé járult hozzá azon idők zsidó zenéjének qualitativ kifejlődéséhez.

Sámuel első könyvében (X. fej. 5.) először találunk példát, később azonban gyakoribb, a zene és a profécia egyesítése. „Innen elmész az Isten hegyéhez, ahol a Filizteusok presidiuma van, és amikor elérkezel a városba, eléd jön a

proféták tömege, kik le fognak szállni magasztos helyükről és proféciaíni fognak, maguk előtt tartván lantokat, timpanonokat, trombitákat és citerákat.”

Sőt gyakori a proféciaíást kísérő zene és ének, (Amos VI., Esias V. etc.) a régi klasszikusokban a profécia és a zene fogalma egymásba olvadnak pl. Quintilianus könyvében.

Könnyen megérthető tehát, hogy a

Az erdélyi WIZO felhívásai

I. A XVIII. Cionista Kongresszus delegátusválasztását e hó 30-ra tüzte ki a Főválasztási Bizottság.

Felhívjuk csoportjaink figyelmét azon elemi cionista kötelességre, hogy minden sékelfizető szavazón saját meggyőződése szerint, Londoni központunk nagy súlyt fektet arra, hogy a WIZO minden cionista megmozdulásnál bebizonyítsa, hogy elengedhetetlen tényezője a cionista szervezetnek. A WIZO pártatlan, nincs politikai beállítottsága, s így tagjai bármely frakcióhoz tartozhatnak, jelölhetnek, szavazhatnak. Így dr. Róth Dezsőné orsz. elnök az egyesült Klal-Aviva Barissia-Hanoar Hacioni listán jelölt mig Szidon Józsefné az Erec Iszrael Haovedet (Dolgozó Palesztina) listán a második jelölt, Ábrahám Józsefné pedig a Revizionista listán jelölt.

Tapasztalatból tudjuk, hogy Erdélyben a választások nem voltak mindig szabályszerűek. Arra kérjük tehát csoportjainkat, hogy igyekezzenek WIZO hölgyeket saját frakciójukon belül mint választási bizalmi embereket kijelöltetni, de legalább is elérni azt, hogy minden városban egy WIZO-tag is legyen a választási bizottságban. S így ennek a hölgynek a feladata lenne a tiszta választásra ügyelni.

Továbbá felszólítjuk a csoportokat, hogy azonnal a szavazások lezárása után bennünket sürgőnyileg tudassanak a szavazás eredményéről. Sürgőnycim: Reiter Simon, Timisoara. A WIZO-tól küldött sürgöny már bizonyítéka annak, hogy egy hölgy részt vett a választási bizottságban — mindegy melyik frakció részéről — s ügyelt a választás szabályszerű lefolytatására. Kérjük a csoportokat, hogy haladéktalanul lépjenek öszekötetésbe a cionista helyi csoporttal és vigyék keresztül, hogy okvetlenül tartsák meg a szavazást.

Elvárjuk a csoportoktól, hogy a mostani kongresszusi választások alkalmával bebizonyítsák érettségüket a cionista politikában és azt, hogy lelkiismeretesen

zene még inkább befolyásolható és ünnepeisebbé tette a proféciaikat. A proféták irodalmi-költészetének nagy hatása folytán, gyakran a zenei kifejezés a lélek élnkségét visszatükröző vidámságát, dicsőnyét, vagy pedig elmélyedését és meghatottságot, mint emberfeletti dobbanását a szellemnek, fejezte ki.

A nemes zsidó zenei tradícióból nem maradt egyéb az emléknél. Tehát a zenét tekintve is tragikusabb a zsidó helyzete. A zsidó muzsikának hiányzik egy kimeríthetetlen forrása a tanulmányozásnak és inspirációnak: a nemzeti hagyomány.

és megbízhatóan teljesítik kötelességüket.

II.

A fokozott bevándorlás, a Palesztina iránt megnyilvánuló óriási érdeklődés nagy és fontos szerepet juttattak a Palesztinabizottságnak, a Cionista Szervezet legfontosabb szervének most és feltétlenül szükséges, hogy a WIZO is képviseltesse magát benne. Az országos bizottságban a WIZO részéről Weinberger Nándorné vesz részt. Cime: Cluj, Strada Băii 6. Kérjük önöket, hogy Palesztinabizottságunk kérdéseiben egyenesen hozzá forduljanak.

Az országos bizottságnak minden helységben van vagy kell lenni egy albizottságának. Az albizottságoknak feladata megvizsgálni, hogy a városukban certifikált jelentkező vagy egyéb Palesztinára vonatkozó információkat kérő emberek ajánlatok-e az országos bizottságnak mint alijára alkalmasak. Ugyancsak kötelessége minden információt megadni az érdeklődőknek.

Eddig úgy láttuk, hogy a Palesztinabizottságban a nők ügyeit nem bírálták meg kellő figyelemmel, úgy, hogy azok mindig háttérbe szorultak. Hogy ezt a jövőben elkerüljük, a WIZO konferencia elhatározta, hogy minden Palesztinabizottságba delegál egy WIZO-tagot, aki ott a nők érdekeit védi és ügyeiket intézi.

Nagyon kérjük önöket, hogy a legrövidebb időn belül közöljék velünk a hölgy nevét, akit az ottani Palesztinabizottságba delegáltak, hogy amennyiben szükséges lesz, vele direkt léphessünk összeköttetésbe. Amennyiben az önk városában még nem működne Palesztinabizottság, úgy lépjenek azonnal érintkezésbe a cionista helyi csoport vezetőségével és ragaszkodjanak a bizottság haladéktalan megalakításához.

Mielőbbi szíves értesítéseiket várva, maradunk

igaz cionista üdvözléssel:
Reiter Lunka s. k.,
orsz. ügyvezető.

Hefivásár Tel-Avivban

Amig csak egy ezüstöt érez a háziasszony az erszényében, úgy érzi, hogy kénytelen agyonhajszolni magát a vásárlással s bár nehéz teljesítmény, mégis a háziasszony kedvenc hivatása közé tartozik. Különösen a piacon, ahol olyan sok-sok látni és vásárolnivaló van, ahol gyerekek és férjed számára egyaránt megtalálod az inyene falatokat. És amig csak pénz van a tarsolyodban, vásárolsz és ha nincs nagy pénz, kevés is elég Tel Avivban, ahol minden olcsó és elvégre ingyen sehol sem adnak semmit. Ma nagy harc van a piacon, ünnep előtti nap s ha eddig nem tudtad, hát a piacon érezhető és látható a lármból, a lázas sürgés-forgásból, hogy holnap ünnep lesz. Ajánlatos korán felkelni, mert már 7 órakor olyan a tolongás, hogy nehezen szerzed be a szükségeseket, ha nem igyekszel. Érdekes jelenség, hogy a vásáron a legerősebben a Jiddis nyelv uralkodik, dacára annak, hogy a héber nyelvet is mind birják. De talán megszokták régi hazájukban ezen a nyelven árulni. Csak a fiatal árusok kínájják kizárólag héber nyelven áruikat. De jön az idő, amikor csak héberül tudsz majd vásárolni. Aki 7 év óta járja a piacot, az megállapíthatja a fejlődést, minden téren, a piacon is. Hogy milyen óriási léptekkel halad a higénia és ezerféle egyéb egészségügyi intézkedés, attól az

időtől, amikor a hust mindenki összefogdosta, vagy a konzervhúsokba mindenki beleharapott, nem is beszélve a lekről, akik szorgalmasan sétáltak az élelmiekkben, a mai betonozott, vízvezetékekkel és hálókával ellátott vásárcsarnokig, amit főleg a Tel-avivi egészségügyi vezetőknek köszönhetnek a hálás háziasszonyok. Aztán a tápanyagok is lényegesen fejlődtek az utóbbi években. Pár évvel ezelőtt a legfőbb táplálék a hus volt, ami a meleg ághajlat alatt különösen egészségtelen. Különösen egy húsétel a kizoth, egy húsombó, faszirtoz hasonló, volt ugyszólván az egyetlen, amelyet napjában kétszer is főztek, vendéglőben nem is volt kapható más, úgy, hogy aki ott volt kénytelen étkezni, még a nevét is meggyülölte ennek az ételnek. A főzék fogalma teljesen ismeretlen volt. Egyszer megkérdezték tőlem a piacon, hogy mit csinálók a zöldbabbal, árticsókával, vagy más hasonló zöldséggel. A konyha és egészséges táplálkozás terén a WIZO és a Hadassza óriási szolgálatakat tettek Palesztinának, akik új receptjeiket és az egészségre fontos táplálkozási módszereiket meghonosították. Ma már az egész országban el van terjedve a főzék, sőt már a burgonyát is ismerik, mely nagyon nehezen teferem itt. Paradisom, ugorka, hagyma és kusza, amely az ugorka és tök között

áll minőségre nézve, adják még a főzékfélét, azonkívül olyan sokfajta zöldség, melyek neveit nem is ismerjük, de kitünően alkalmasak főzésre. A gyümölcsfélék nagyszerű fejlődést mutatnak pár év alatt. Szilva, alma, baracafajták, füge, datolya, a pompás banán, a esodálatosan illatos muskotály és sasza, nagyszemű szőlők (egy szőlőszem akkora, mint egy szilva) narancs és citrom. És ha országunk még nem is tejjel és mézzel folyó, de elmondhatjuk, hogy szőlő-, narancs- és citrommedüben dúsuló. A húsfélék is megjavultak a gazdálkodás folyamán. Volt idő, amikor a legfiatalabb husok is rágósak és etetetlenek voltak, valószínűleg a rossz táplálék folytán, hogy még a borjura és csirkére is azt mondtuk: „na ez bizony öregem született”. A tejfélék kitünően vannak kezelve a Temunah nevezetű szövetkezet által. Ez a szövetkezet behálózza az egész országot és kitünő hűtőkészülékeivel mindig friss tejet, vajot, turót és tojást szállít. Pasztörizált teje izléses kiállításban, a legkényesebb angol hivatalnokok asztaláról sem hiányzik. Ezenkívül a legpompásabb tejszín, joghurt és khefir is állandó forgalom tárgya, ugyszintén a esodálatos narancsillatú méz s így mégis csak elmondhatjuk, hogy országunk már tejjel és mézzel is folyó.

V. N.-né.

A prágai WIZO-kongresszus napirendje

A Prágában megtartandó Wizo-kongresszus augusztus 8-án veszi kezdetét és öt-hat napot vesz igénybe. A kongresszus napirendje a következő:

Kedd (augusztus 8.)
A kongresszus hivatalos megnyitója: 8 órakor délelőtt.
8.20—9.40-ig üdvözlőbeszéd.
9.40—9.50-ig az igazoló bizottság megválasztása.
9.50—10.10-ig Wizo-film előadás.
10.10—10.20-ig a megnyitó-ülés bezárása.

Szerda

Referátumok:
a) Az Exekutive beszámolója.
1. Általános beszámoló, tartja: **Veizmann Chajimné**.
2. Szervezet és propaganda beszámoló, tartja: **Goodman asszony**.
3. Pénzügyi beszámoló, tartják: **Irvell és Alman asszonyok**.
b) A palesztinai Exekutive beszámolója.
1. Általános jelentés, tartja: **Sámuel asszony**.
2. A Nasim Zionoth
3. Hisztadruth Aroith.
4. Hisztadruth Nasim Ivrijoth.
5. A Moacath Hápaloth (Munkásnők Tanácsa) Szervezeti jelentések.
6. A jelenlegi helyzet és annak hatása a Wizora, tartja: **H. Steiner asszony**.
7. Az általános segélyakció és az új Allijah, tartja: **Sieff asszony**.
8. A Wizo ifjúsági mozgalma, tartja: **Dr. Muent asszony**.

Ebédszünet!

10. Az igazoló bizottság jelentése. Állandó bizottság megválasztása.

Tea!

(Szünet közben a bizottságok folytatják üléseiket, melyeknek napirendje: javaslat kidolgozása, referátumok stb.)

11. A Konferencia elnökségének megválasztása.
12. Az általános vita megnyitása.
13. Általános vita.
14. Az Exekutive válasza az általános vitára, tartja: **Veizmann Chajimné**.

Csütörtök.

15. Bizottságok megválasztása. Az állandó bizottság bucsuja. A plenáris ülések bezárója.

Csütörtök délelőtt 10 órától egészen péntek este kilencig nincs plenáris ülés, csak a bizottságok üléseinek.

Szombat.

Onegh Sabbat. Előadások stb.

Vasárnap.

16. Az Exekutive javaslata az állandó bizottság üléseire vonatkozólag, K. K. L. propaganda, hachsarah stb. javaslatok. Bizottságok, albizottságok ülései.

17. A határozatok feletti szavazás megajtése.
18. A Hadasszah üdvözlése.
19. A kongresszus bezárója.

A ZSIDÓ GYERMEK

A királyleány könnyei

Óhéber legenda (Irta Pető Gergely)

Ha kérő jött a királyi házhoz, idegen ország délece királyfia, minden komoly szavára nevetni volt kénytelen a jókedvű hercegnő. A sok büszke lovag sértődötten tért vissza hazájába és királyi apjuknak méltatlankodva, szomorúan panaszták el, hogy a zsidó király lánya ki-nevette őket. Az udvari böles és az udvari bolond egyformán tanácsalanul törték a fejüket azon, hogy hogyan lehetne segíteni a nevető királylányon. Messze országok tudós orvosait, bűvészeit és kuruzslóit csodította össze Jerobeám király országába és a gögös pogány király összekulcsolt kézzel, sirva könyörgött hozzájuk egyetlen gyermeke megmentésért. Országát, koronáját, vagyonát, tömérdek kincsét igérte oda nekik, ha megállítják a hercegisasszony örületbe kergető kacáját és az emberi fájdalom első igaz könnyét csalják a rózsákkal égő arcára. De a tudósok bűvölők és kuruzsló papok hókuszpókusza mit sem használt, a királylány nem tanult meg sirni, sőt annál jobban kacagott a mulatságos mókákon.

Nemsokára azután belebetegedett a hercegnő az örök nevetésbe. Patyolat fehér testét kiverte a gyilkos láz, de a beteg ágyban is nevetni kényszerült.

Ezalatt pedig Hasmóniás pap istenfő társával rothadó szalmán szenvedett lent a börtön fenekén. Mély, sötét, nyirkos földalatti kazamatába zárták őket, ahová nem hatolt le földi zaj, égi nap-sugár. Tápláló eledelt is csak éppen anynyit kaptak, hogy éhen ne haljanak. Ündök férgek, csuszomászokkal volt teli a nyirkos odú és hideg testükkel keresztül mázskáltak az élő embereken.

Hasmóniás papot és szenvedő testvéreit nem törte meg a hosszú évek rab-sága, az örök sötétség és az éhség. Sőt minden nap hálátelt szívvel fordultak a föld mélyéről az égben lakozó Istenhez és hálát adtak, hogy erőt adott nekik az emberfeletti szenvedések elviselésére. A napok és az éjjek egyformán lassan teltek lent a föld alatt Istenbe vetett szilárd hitben, az igazságba helyezett bizodalomban és a szabadulás órájának várásában. És az igaz Istenbe vetett hit kétszerelte meg a tömléc fenekén sanyló-dók erejét. Kitartását és ez edzette meg testüket-lelküket az emberfeletti szenvedések elviselésére.

Történt pedig, hogy a fent a királyi palotában a nevetőgöresökben súlyosan megbetegedett királykisasszony már a halál angyalával küzdött. A nép gyermekeit dobálta a tűzbe engesztelő áldozatul a hamis bálványoknak, hogy megváltsa a halállal vívódó hercegnőt.

Ismét tavasz volt. A fák sápadt, vértelen leveleket hajtottak, de egyetlen bimbó, egyetlen virág sem fakadt a sárga levelek között. A halállal küzdő királylány távozásával még nyomasztóbb éhség és dögáall lelekedett az ország nyomorult, bűnöző népére. Zoreah rejtetes fájdalemak között feküdt a biberfüggönyös királyi ágy dagadó fehér párna és eszelős kacagással hunyta le ég-színkék tiszta szemét. Erejét vesztetten várta már a halál angyalát. Királyi apja, mint az örült futkosott a márványpalota fényes termeiben és a büszke király térdreborult szolgálai és bizalmas környezete előtt, amint segítségüket kérte a szörnyű csapás elhárítására.

A segítség azonban semmilyen irányból sem akart jönni. Végül szükségben ekkor eszébe jutott Jerobeám királynak a zsidók igaz Istene és könyörgő szóval borult le az Ur színe előtt. Imára kulcsolta reszkető két kezét és várta a Mindenható csodatételét. Kopott, öreg író-sok meséli, hogy a csoda nem maradt el. Hótiszta szárnyakon fényes angyal szállt alá az égből és így szólt a bűnös, remegő királyhoz:

— Rombold le a bálványokat, nyisd meg a börtönök kapuit, zavard ki országodból az utálatosságok pogány papjait, térj meg népeddel egyetemben a zsidók ősi igaz Istenehez. Megládd nemesak lányod fog meggyógyulni, de hulló könnyei nyomán rügyek és virágok fakadnak majd, szomorúságra kárhoztatott birodalomban dalos madárkák csicseregő dallal szállnak az ég felé és áldás, békes-

ség, boldogság és jólét következik el pusztulásra itélt országodban. Én tanácsolom ezt néked óh király, az Urnak angyala...

A látomás eltűnt. Egy pillanatig még vakító fény cikázott át az égen és a földre szállt angyal aranyos lépcsőkön haladt felfelé az égbe, magára hagyva az álmékkodó királyt.

Régi héberbetűs könyvekben olvashatjuk tovább:

És leborult Jerobeám király a földre a Mindenható Isten színe előtt és sürű könnyhullajtás közben szívből fohász-kodott. Majd megparancsolta a király a fő-polgármesternek, hogy vegye elő a tömlő kulcsait és engedje Hasmóniás papot és hiveit szabadon. Hasmóniás pap pedig hozsannát énekelve, lengő fehér szakállal, sápadt arccal, de fényben égő szemekkel jött fel a föld gyomrából és a feje körül isteni fény sugárzott. Büszke tartással haladt fel a királyi palota márványlépcsőin. Odaállott a királylány ágya elé és harsány hangon szólt hozzá:

— Kelj fel és kövess!
És ime csoda történt Izraelben. A beteg királyleány engedelmeskedett Isten szolgája parancsának, felkelt selyem nyoszolyájáról, magára öltötte legszebb ruháját, mirtuskoszorút tett éjfekete hajára és kézenfogva ment Hasmóniás pappal a mezőre. A bámuló

nép nyomon követte őket.

Erec Jiszrael szent országa felett a tavasz bontogatta szárnyait. A fák, bokrok, cserjék, galyak, lombok és növények rügyfakasztásra, bimbófeslésre készülődtek. Midőn kiért a pap a kacagó Zoreah-val a mezőre, szemébe nézett neki és így szólt:

— Fakadj sirva és hulljanak a te könnyeid.

És patakban eredtek meg Hasmóniás szavára a szépséges királyleány bánatos kék szeméből a kristálytisza könnyek. Minden lehulló könnyesepp nyomán virágfakadt a tar mezőben. Az erdő fái rügyek pattantak ki és a rózsatölkék bimbókat hajtottak. Ez a tavasz Palesztinában soha nem látott virágpompában nyílt ki, dalos madarak csicseregve repültek a mezők felett és a magvetők fáradságát százszorosan fizette vissza az áldott föld. Jólét és boldogság üfött tanyát a megtértek országában.

És nekirontott Hasmóniás pap a bálványoknak és azok templomainak, oltárainak és földig rombolta le őket. A pogányok papjait pedig ostromra a kezében kergette az országban tulra. A városokban, a hegyekben, a völgyek ölen megbujt kis falvakban buzgón szállt a nép ajkáról a hálalma a mennyekben lakozó igaz Isten felé. A bércek ormain a Jehova tiszteletére gyújtott örömtűzek terjesztettek fényes világosságot a sötét éjszakában.

Az irástudók gyülekezete végül ünnepet avatta a napot Zoreah hercegnő bűnyhullajtása emlékére: a rügyfakadás és a madarak ünnepeül nemzedékről-nemzedékre.

Temesvári Zsidó Középiskolák Internátusa

Gondos egyéni nevelés. Szigorú kóser ellátás. Központi fűtés. Játsszótér, tornaterem. — Istentiszteletek. — Tanulmányi Felügyelet. — A szobák zöme kétágyas.

A második vándorlás

A Garaska és Mirjam az iskolában

Az iskolában vagyunk. Mirjam, meg én, az Aranycsászár. Életemben először vagyok iskolában.

Mirjam a második sorban ül és engem maga elé helyezett a padra.

Bizonyára attól félt, hogy meg fogok szokni.

Azt hiszem, hogy a tanító nem látott engem.

Ő egész messze állt a táblától, magyarázott, majd a táblára rajzolt és kezeivel hadonászott. Egy szót sem értettem abból, amit beszélt. Azonban Mirjam bizonyára megértette jól. Engem egészen elfelejtett és csak a tanító bácsi arcába bámult és csak úgy leste ajkáról a szavakat. Néha-néha maga elé motyogott valamit. Talán az álmára gondolt? Hát egyszerre a tanító bácsi hirtelen felénk közeledett és áthaladt padunk mellett. Megremegtem. Mirjam hirtelen a kezébe vett.

Mi...?
Csak amikor már Mirjam kezében voltam, akkor tudtam megérteni a tanító bácsi szavait.

A tanító bácsi egy ágat tartott a kezében; virágok is voltak rajta és magyarázott...

Hirtelen hátam mögött egy vékony, csipogó hangocskát hallottam.

Egy kis fekete-hajú lány — Leának hívták. — felállt a helyéről és azt mondta:

— Ez... tanító bácsi, én tudom... ez a virágos ága... ez épp olyan, mint amilyenek mi vagyunk.

A tanító bácsinak nagyon tetszett Lea felelete és szinte egész a padjámig ment.

Hát ekkor felállott egy olyan kis csipogó leányka és egész halkán azt mondta:

— ...Igen, olyanok, mint mi... ők sem élhetnek meg víz nélkül...

Ez bizony, legalább úgy látszott, nagyon tetszhetett a tanító bácsinak, mert a kis „csipogók” egyszerre mind bátorságot kaptak:

— Mint mi... Mint mi... csipogták.

Ekkor azután a tanító bácsi egyenesen a lánykák elé állott, felemelte a virágos ágakat és az egész osztályhoz egy nagyon nehéz kérdést intézett:

— De mondjátok meg, mire van még szükség... még a víz előtt...?

A lánykák összedugták fejüket és alig lehetett hangjukat hallani.

Ekkor úgy éreztem, hogy Mirjam minden erejével megszorított.

Nagyon megijedtem.

Bizony, attól félttem, hogy Mirjam feláll és azt válaszolja a tanító bácsinak,

amit akkor éjjel álmodott...

— Előbb csokoládé kell... előbb krumplicukor kell... előbb labda kell... Nagyon szegyeltem volna magam.

De nem... Mirjam felállt a helyéről, megint nagyon megszorított és mintha álmában beszélné:

— Földre... földre van szükség... még a víz előtt... felelte a tanító bácsinak.

Hát erre Lea pedig az ujját se nyujtotta fel, mégis felugrott és megegyeszer azt mondotta:

— Neki is, ugy-e tanító bácsi... neki is, mint nekünk, embereknek...

Volt ott azután egy másik kislány is, aki Mirjam mellett ült a padban. Egész jól láttam... Olyan volt, mint valami játékbaba és a hangja olyan vékonyka, akár egy cérnaszál. Csak a szemei, azok voltak nagyok.

Mintha egy kis madár csicseregne, olyan szépen mondotta:

— Az én édesapám és az én édesanyu-kám...

A tanító bácsi mosolygott, de csak úgy, hogy alig lehetett észrevenni. Ő már régebről ismerte a kislányt, aki bármit is akart elmondani, úgy kezdte el: „az én édesapám és az én édesanyukám...”

Azután a kislány így folytatta:

— Az én bátyuskám, a Jichok... az egy hős!... A Jichok elment Erec Jiszraelba, hogy egy nagy, nagy falut építsen... az én édesapám és az én édesanyu-kám azt mondták, hogy ő dolgozik a mezőn és a földeken.

Ezután a tanító bácsi beszélt és mi mind hallgattunk.

Elmesélte, hogy mi igazán olyanok vagyunk, mint a növények, mint a fák. És ha nincs földünk, akkor ép olyanok vagyunk, mintha vizünk se lenne...

— És ha nincs vizünk, akkor, mi van akkor Lea?

— Akkor meghalunk...

— És ha nincs földünk...

— Akkor elpusztulunk...

Hirtelen megint úgy éreztem, hogy nagyon összeszorítanak. Alig tudtam léleg-zeni.

Mirjam szemébe bámultam, az én kis szeretett barátnóm arcába, akivel eltöltöttem két napot és két éjjelt és láttam, hogy milyen sápadt szegény...

Nem tudtam, hogy mi is történt velem, miért lett egyszerre olyan sápadt. Hirtelen felállt a helyéről... Künt már csengettek... Szünet... A tanítóhoz lépett, majd onnan a kék kis perselyhez, amely magasan függött a falon. Felemelkedett... lábujjhegyre ágakodott... és jobb kezét magasra nyujtotta.

Most azonban nem tántorgott, lába sem reszketett és én... hirtelen kiestem a kezéből.

Hová?

A kék kis perselybe.

A megváltás perselyébe.

Nagy ár-leszállítás ételolajban!

A legfinomabb szagmentes Ia, minőségű ételolajunkból, amelyet kicsinyben elárulszónknál: Kain Tebedies Cluj, Str. Mihai Viteazul 34. 1 kgr.-ként Lei 27-ért árulszunk!

Ha többet kérnének, mint Lei 27, írja be a panaszát reklamációs könyvünkbe az elárulszón-nál. „OLIVUM” Fabrica de produse oleose SATU-MARE.

Jobb re a n amily időhöz kőhöz kevést szives mühe mühel het m ni! Ir te az szellő hómlo hívős sétatén lejért strand ja a r nyit a mőlessé ért... ruhájo van, n uggan ért Kó gyszt nál. A mondt uggan talába Jó, igo még d nélkül boldog

— A 138 m rult. B évének dinár vitel l az imp 322 dí hasonl 62 mill millió

— Ju kölesön Az oszt 31-én f nem le csön k francia

— Jó szükség tálják, termés letnek e külföld és bu százalé

— B egyének keserüv és emel séget. I man be viz szel emberek rendkiv báltiszt

— Jit rolt bir Walker Angliab dasági Walker, rikai lap tokára. jelentés newyork éveit.

— Ké Berlinb tonben a cos szer revolver hatóságó nikusok sítani fo évi 350 lyet edd pehofti tere ült nisták á távöltás. ban levő megvonja fogásolj mentén csapatai latokat t

HIREK

Kánikula

Jobb későn, mint soha: el is jött végre a nyár, a kánikula. Olyan kánikula, amilyen régen nem volt ezen a hűvös időhöz szokott Kolozsváron. Az ember jólátá a nyelvét, mint a nála sokkal kevésbé szegénylős állat: a kutya és legszívesebben jégveremmel rendezné be műhelyét, iródját, gyárát. Apropos műhely, iroda, gyár... milyen jó is lehet most például munkanélkülinek lenni! Irtózatos meleg van nappal, de este az erdélyi hegyek közé lágy, hűvös szellő lopakodik, eltűnik a veríték a homlokról és a boldog munkanélküli hűvös éjszakában hajthatja le fejét a sétatéri padra... három óránként egy lejtér Boldog munkanélküli! Kint strandolhat a Szamoson, ahol nem látja a rendőrt... Szabadfürdőzhetik amennyit akar és lelophatja a kertek gyümölcsét, ha nem tartóztatják le lopásért... Boldog munkanélküli: ha nincs ruhája, az sem baj, hiszen nagy hőség van, meztelenül is ellehet az ember, ha ugyan nem csukják be szeméremértésért kánikula: mindenképp nagy a fogyasztás, aki nyári szezonüzleteket csinál. A munkanélkülineknél pedig, mint mondtuk: boldogság. Ingnyfürdőt ugyan nem ad a város, munkát egyáltalában senki nem ad, de meleg van. Jó, igazán komoly, nagy meleg van. És még dolgozni sem kell szegény munkanélkülinek ebben a hőségben. Hát nem boldogság? (b.)

— A jugoszláv kereskedelmi mérleg 138 millió dinár kivitelű felesleggel zárult, Belgrádból jelentik: Az év első felének kereskedelmi mérlege 138 millió dinár kivitelű felesleggel zárult. A kivitel 1 milliárd 434 millió 191 ezer 082, az import 1 milliárd 295 millió 357 ezer 322 dinár volt. A többlet az elmúlt év hasonló időszakával szemben a kivitelnél 62 millió, a behozatalnál a csökkenés 95 millió dinár.

— Julius 31-én bocsátják ki az osztrák kölcson francia trászát. Bécsből jelentik: Az osztrák kölcson francia trászát július 31-én fogják kibocsátani. Ezideig még nem lehetett igénybe venni a belső kölcsön kibocsátásával amugyis megterhelt francia tőkepiacot.

— Jó az osztrák buzatermés — csak a szükségletek harmincöt százalékát importálják. Bécsből jelentik: Az osztrák buzatermés jobb az elmúlt évinél. A szükségletnek csak 35 százalékát kell importálni külföldről. Az idej rozsa-, árpa-, cukorrépa- és burgonyatermés a jelek szerint száz százalékig fedezni fogja a szükségletet.

— Bágdyt, levért, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes Ferenc József keserűviz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a Ferenc József viz szellemi munkásoknál, neuraszténias embereknél és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jótékony hatású gyomor- és béltisztító szer.

— Jimmy Walker Dél-Angliában vásárolt bírtokot. Londonból jelentik: Jimmy Walker volt newyorki főpolgármester Dél-Angliában bírtokot vásárolt. A világgazdasági konferencia befejeztével Jimmy Walker, aki a világerőkezzeletről egy amerikai lapkonzernt tudósított, elutazott bírtokára. A volt főpolgármester saját kijelentése szerint falun akarja kipihenni newyorki főpolgármesterségének viharos éveit.

— Kis hírek Hitler Németországából. Berlinből jelentik: A vesztfália Dorstomben a titokban működő vörösfrontharcos szervezet 30 tagját letartóztatták. Sok revolver, kézigranát és munició került a hatóságok kezére. — A berlini filharmonikusok zenekarát ösztől kezdve államosítani fogják, hogy Berlint mentesítsék az évi 350 ezer márkás szubvenciótól, amelyet eddig a zenekarra költöttek. — A tempelhofi repülőtérén Hindenburg tiszteletére ültetett tölgyfa ismeretlen kommunista által történt elfűrészelése és eltávolítása miatt a koncentrációs táborokban levő kommunistáktól két napon át megvonják az ebédet. — Münchenben kifogásolják, hogy a bajor-tiroli határvonal mentén az osztrák szövetségi hadsereg csapatai több nap óta állandó hadgyakorlatokat tartanak.

— Az amerikai autógyárak emelik alkalmazottaik bérét. Newyorkból jelentik: Az amerikai autógyárak elhatározták az alkalmazottak bérének emelését. Most folynak a tárgyalások a béremelés százalékszerű megállapításáról.

— A cseh kormány aggodalommal figyeli a gabonaárak esését. Prágából jelentik: A kormány aggodalommal figyeli a gabonaárak esését. Lehetségesnek tartják, hogy amennyiben az árzuhanás folytatódna, elrendelik a gabonatözsdek bezárását.

— Az Orth. Elemi Iskola III-ik oszt. végzett leány-növendékei jelentkezzenek augusztus 1-én a héber tanfolyamon. Tanítás díjtalan. Órák reggel 8-10-ig. R. Margit, tanítónő.

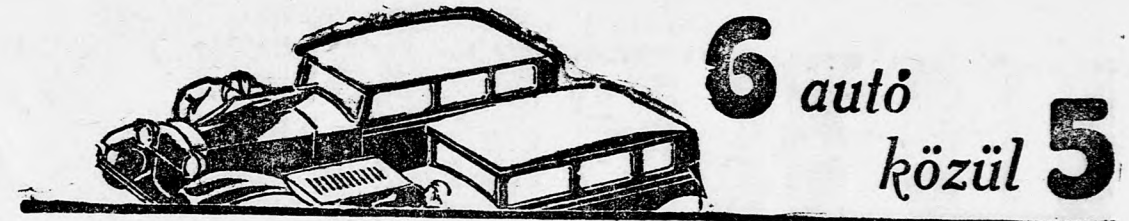
— Hollandia is csatlakozik az angol világbirodalmi valutaegyezményhez? Bázalból jelentik: Hírek terjedtek el arról, hogy Hollandia is csatlakozni akar az angol világbirodalmi valutaegyezményhez. Hágából a hírt nem erősítették meg.

— Megszüntetik a londoni rendőrség különállását. Londonból jelentik: A rendőrség folyamatban levő átszervezése során úgy döntöttek, hogy megszüntetik a londoni rendőrség különállását és helyette országos rendőrfőnökséget fognak felállítani Londonban.

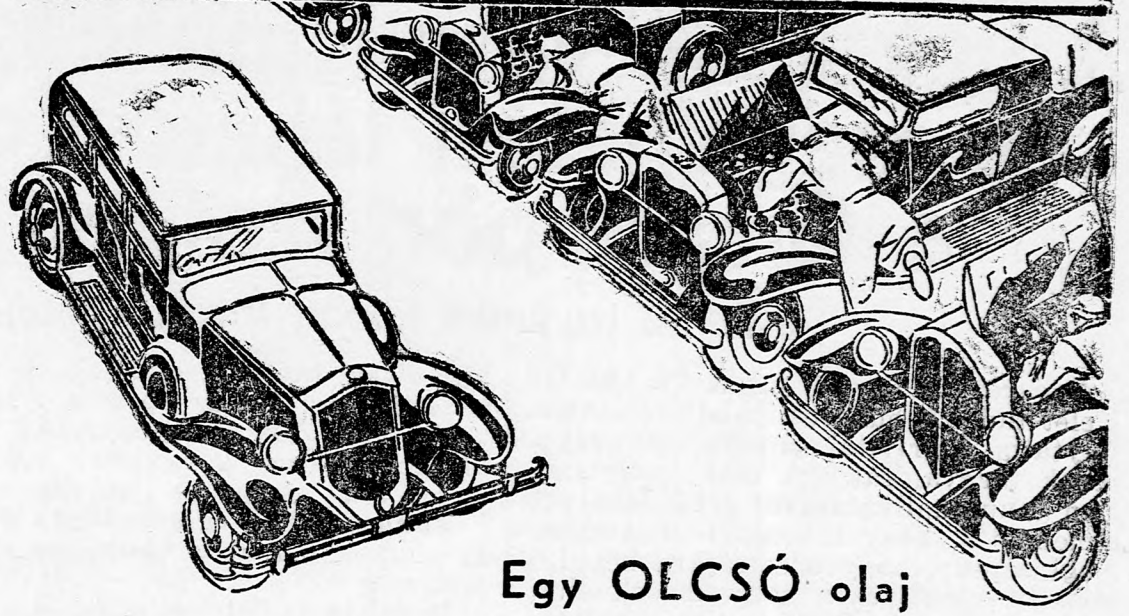
— Fuzionálnak a legnagyobb osztrák autógyárak. Bécsből jelentik: Augusztus elsején fogják proklamálni a legnagyobb osztrák autógyárak, az Austro-Daimler, a Fiat, a Puch és a Steyr fuzióját.

— A kolozsvári Zsidókórház félelmi statisztikája. A kolozsvári Zsidókórház igazgatója most tette közzé a kórház elmúlt félesztendőjéről szóló adatait, amelyek azt mutatják, hogy országunknak ez a vezető jótékonyági intézménye még a mostani rendkívül nehéz viszonyok között is mily nagyszabású, anyagiakban teljesen fel sem értekelhető aktivitást fejt ki a szegény betegek javára. Csak természetes, hogy a statisztika ezuttal is egy a betegek származása, mint lakhelye tekintetében szintén oly számokat mutat be, amelyek a vezetőszegény és az egész zsidóságunk becslésére válnak és ezuttal is igen tekintélyes az az összeg, amely elégedett ápolási díjakban, gyógyszerekben és kötszerekben a betegek javára jutott, nem szólva természetesen az ingyenes kezelés és műtétekről.

A múlt félévben felvételre került 749 új fekvő beteg, ezek közül zsidó 496, más vallású 258, helybéli 440, vidéki 309. A vidéket elsősorban Szamos, Kolozs, Szatmár, Maros, Máramaros, Hunyad és Szilágymegye képviselik, de az ország minden megyéjéből volt beteg, így pld. Bihar 10 beteggel, Alba megye 24, Naszód 27, Bukovina 8 beteggel szerepel. Az ambulancia az elmúlt félévben 2197 beteget kezelt, akinek nagy része több betegszakmát is igénybe vett. Az ambulans betegek közül vidéki volt 555, más vallású 952. A fenti számok kiegészítésül szolgálnak azok az adatok is, amelyek szerint Erdély zsidó társadalmá, magánosok és testületek, ennek az intézménynek, amelyet ma oly sok szegény hittestvérünk vesz igénybe, legalább ezt megközelítő arányban nyújtanak is támogatást, azonban a dícséretre méltó kivételről eltekintve, ez nem történik meg. Nem történik meg még annyira se, mint amily mértékben az az általános zsidó leszegényedés mellett is megtörténhetne, holott ha a még megmaradtak csak részben ismernék zsidó testvéri és általános emberi kötelességüket, ha azok, akik csak filléreket adhatnak, legalább azt adnák, hogy a kórház még sokezer emberen segíthetne, anélkül, hogy a jövőre lenne gondja. Még sokan vannak itt Kolozsváron is, akik könnyen adhatnának egy minimális havi tagdíjat, de nem adnak. Az egyesület vezetősége most ezekhez fordul kérésével, minden egyes ilyen egyént közvetlenül is meg fog látogatni és nem hiszi, hogy egy is akadjon, aki erre a kérésre, a betegek kérésére tagadón válaszolhasson.

a rossz minőségű olaj miatt megy tönkre

Egy OLCSÓ olaj SOKBA KERÜL az autó drága javítási költségei miatt **STANDARD MOTOR OIL** az autót állandóan kitűnő karban tartja

Kerülje el az autó magas javítási költségeit értékes olaj használata által. Standardnak olyan speciális sűrűségű olaja van, amely az Ön automobílija motorja számára készült. Próbálja meg és meg lesz elégedve.

ROMÁNIAI VEZÉRKÉPVISELET AGENȚIA AMERICANĂ S. A. — Calea Victoriei, 126, București.

— Vándorló gombostű. Az Ohio államban lakó Kocsis Mária magyar származású asszony röviddel ezelőtt észrevette, hogy jobblábának kisujjában gombostű jelenik meg, amelyet az asszony három évvel ezelőtt lenyelt. A gombostűnek többszöri röntgenvizsgálat ellenére sem sikerült ezen idő alatt nyomára akadni. Az orvosok élénken tanulmányozták ezt az orvostudományban oly ritka esetet, amelyet utazás néven ismer a tudomány. A szervezetebe jutott idegen testek igen ritka esetekben a gyomron keresztül is eljutnak a végtagokba.

— A spanyol király unokaöccse feleségül vette Eugénia császárnő unokáját. Párizsból jelentik: A régi francia arisztokrácia fényes felvonulásával tartotta esküvőjét a Pyraenusokban levő Urrugne helység St. Jean de Luce templomában Marie Sol Meriay de Lesseps, Eugénia néhai császárné dédunokája Don Fernando Bourbon herceg fiával, Don José infánssal. A vőlegény Alfonso spanyol király unokaöccse.

— Ha sportolókat ünnepelnek. Párizsból jelentik: A Franciaország körüli biciklijáverseny résztvevőit tízezer főnyi közönség ünnepelte a bordeauxi stadionban. A tömeg lelkesedése nem ismert határt. A rendőrség teljesen tehetetlennek bizonyult. Nyolc rendőrtisztviselő és 12 magános megsérült. Két versenyzőnek fejét törte be a feljűk áradó nagy szeretet.

— A világhírű Aja Sofia templom bedőléssel fenyeget. Stambulból jelentik: Bedőléssel fenyeget a világhírű Aja Sofia templom, amely idestova 1400 éves. A város meghívta Reymond francia építőművészt, a keleti építészeti stílusok neves szakértőjét, hogy vizsgálja meg a mecsetet. Megállapította, hogy a négy hatalmas oszlop közül, amelyek az óriási kupolát tartják, az egyiket alámosta egy forrás vize, mely arra vágott medret magának.

„SIGI” Prezervatív megbízható, kapható gyógyszerárban és drogueriában.

— A csimpánz a nevelés terén legyőzi az embert. Londonból jelentik: Sir Richard Paget ismert angol tudós egy oxfordi értekezleten tartott előadásában élesen bírálta a mai nevelési rendszert. Az embernek — mondotta — sokkal kevesebb ismerete van arról, ami saját jólétével és testi szükségleteivel függ össze, mint az emberszabású majomnak. Egymillió anya között alig van egy, aki olyan jól tudná gyermekét ápolni, táplálni és nevelni, mint a fekete csimpánz.

MUSSOLINI VALLOMASAI. Emil Ludwig, a világhírű író, a nagy emberek életének és belső világának éleslátó kutatója világhírű könyvét a mai Európa kétségtelenül legizgatóbb, legszívesebb politikai egyéniségéről — Mussoliniról írta. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

Csak 8 napig! Csak 8 napig!

„CARMEN” női vászon szandálok,

előrehaladt szezon miatt csak Lei 190.— páronként (220.— helyett). Összes női, férfi, gyermek nyári cipők szenzációs olcsó árban lesznek kiarusítva.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A bukaresti vasuti munkások életmódjáról és megélhetési lehetőségeiről beszéltek a Grivlca-pör szombati tárgyalásán

Allandó izgalmak között folyik a monstre-pör tárgyalása

Bucuresti-Bukarest, július 29. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti hadbírósa ma folytatta a grivlcai sztrájk montsreperének tárgyalását. A mai tárgyalás Dan tanukihallgatásával kezdődött, aki elmondta, hogy február 2-án, amikor megkísérelte, hogy a sztrájkra készülő tömeget megfékezze, a munkások eltávolították a szószékről és brutalizálták. Azt mondja, hogy *Doncea* és a tanács a munkások panaszain nyugvó határozatokat hoztak. Florea vádlottat becsületes elemnek tartja. Bogătoiu azt tanácsolta a munkásoknak, hogy ne engedjék magukat rémhírek által vezetetni. Nem hallotta, hogy Bogătoiu gárdákban és őrzővezetőkben való szervezkedésre buzdította volna a munkásokat.

Amikor a karhatalom a sortüz előtt oszlatásra szólította fel a munkásokat, a műhely udvarán 400-an voltak, a műhelyben 3-4 ezer ember volt. Kijelenti a tanu, hogy a munkásdelegáció letartóztatása mély hatást gyakorolt a tömegre.

Hotineanu királyi ügyész: Én láttam munkásokat, akik megkönnyebbülve lélegzettek fel ennek a hírnek a hallatára, mert tudták, hogy ezután nyugodtan dolgozhatnak.

Elmondta a tanu, hogy jelen volt a független szocialisták gyűlésein, ahol termelő eszközök szocializálásáról vitatkoztak.

Hotineanu: A szocialisták nappal gyülekeztek össze törvényes helyiségekbe, míg a vádlottak eldugott helyeken.

Két havi betegségért 800 lej, alapfizetés 1500

Stan a következő tanu, aki azt állítja, hogy Stoica vádlott nem buzdította fel a munkásokat a sztrájkra. Zamfir tanu Horale vádlott mellett vall, majd azt állítja, hogy Gavrilescu Nicolae vádlott nem vett részt az ötödik akcióbizottságban és nem bujtott fel sztrájkra. Radulescu tanu Ionita vádlott ártatlanságát bizonyítja. Ő maga február 15-én beteg volt. Az első megmozdulásra az összes szindikátusokba tömörült munkások sztrájkba léptek. Elmondja, hogy két hónap alatt, míg beteg feküdt a kórházban, 800 lejt kapott, alapfizetése a műhelyben 1500 lej.

Hotineanu ügyész:

Egy végzett ügyvédjelölt sem kap többet ügyvédi irodában.

Georgescu Nicolae szerint Barahet a tiztagu delegáció élére választották meg, mely a miniszterrel tárgyalt. Barahet nem bízta a munkásokat sztrájkra.

Ioncu ügyvéd kérdésére a tanu elmondta, hogy Gavrilescu vádlott rendes és fegyelmezett elem és a sztrájk ideje alatt nem bujtogatót senkit. Serban tanu Hulubescu vádlottól beszél, akit rendes munkásnak ismer.

Lehet-e fagyott vagonokon dolgozni?

Marin tanuhoz egy sereg kérdést intéztek a munkások javadalmasairól, Marin részletesen ismerteti a CFR munká-

sok anyagi helyzetét és kijelenti, hogy a sztrájk a munkásság spontán megnyilvánulása volt. Egyi sérelmét képezte a munkásoknak, hogy a vagonok reparációs munkálatait szabad ég alatt végezték.

Hotineanu: Az egész világon szabad-ég alatt dolgoznak a vasuti javítóműhelyekben.

Bogătoiu vádlott szólal fel és azt állítja, hogy technikailag lehetetlen olyan vagonokat javítani, amelyeknek falait vastag jégréteg borítja. Concea vádlott szerint Curtea de Argesben fedett hangárban javítják a vagonokat.

Marin kijelenti, hogy a munkások között semmiféle „vörös ellenzék” nem alakult meg. A munkások valamennyien megjelentek az összejöveteleken, mert az első felhívásban a rendezőség azt írta,

hogy mindenki áruló, aki nem jön el az ülésekre.

Az egyesület vezetőségét egyhangulag választották meg.

Az ügyész jegyzőkönyvbe kéri felvétetni, hogy a munkás delegációt egyhangulag választotta meg a munkásság.

Ügyvédek — tömörüljétek
Vita indult meg ezután a faszállítványok árának kérdésében a vád és védelem között. A védelem azt állítja, hogy ezeknél a munkásokat súlyosan megkárosították.

Ügyész: Ügyvédjelöltek sincsenek jobban fizetve, mint a vasuti munkások.

Nitulescu ügyvéd ekkor derűtlenség közben jegyzi meg: Mi is kénytelenek leszünk szindikátusba tömörülni.

A tárgyalást hétfőn folytatják.

Einstein soronkívül angol állampolgár lesz

London, július 29. A Daily Telegraph szerint szó van arról, hogy Einstein soronkívül, meggyorsított honosítási eljárás útján megkapja az angol állampolgárságot. Ez a belügyminiszter által kiadandó honosítási oklevél útján volna lehetséges.

Lakók és rablók közelharca Konstancában

Konstanca, július 29. Ma éjjel három tagból álló rablóbanda hatolt be Oscar Iacob házába és fosztogatni kezdett. A lakók felébredtek és nesztelenül a ház tetejére osontak fel, ahonnan segítségért kiáltottak. A szomszédok fegyverekkel és botokkal jöttek segítségükre. Közélcélre fejlődött ki, melynek során két rabló elmenekült, az egyiket a tömeg elfogta és átadta a rendőrségnek.

Újra a Skoda-ügy

Bucuresti-Bukarest, július 29. A Skoda-ügyben a Curentul újra „leleplez”. Megállapítja, hogy az 1931 március 30. án kelt levél, amely vitára ad alkalmat más értelmű, mint ahogyan azt eleinte hitték. A „Gopos” szó árat jelent? „fuzus” Jugoszláviát, „Fiben” Romániát.

Egy napon két repülő-szerencsétlenség

Bucuresti-Bukarest, július 29. Popescu törzsrőmester Spad repülőgépen felszállást kísérelt meg. A gép motorhíbat kapott és erre Popescu ejtőernyővel kísérelt meg menekülni. A földre érve, lábtöréssel menekült, a vezető nélkül maradt gép pedig lezuhant és Nimeru község mellett egy tóba esett.

Bucuresti-Bukarest, július 29. Ugyancsak Spad repülőgéppel még egy szerencsétlenség történt ma. Dumitru aktív szakaszvezető 200 méterről lezuhant Guilesti község határában. A szakaszvezető hátgerincétörést szenvedett. Állapota reménytelen.

Gaietánt szabadlábra helyezték

Bucuresti-Bukarest, július 29. Gaietant, az emlékezetes kalapácsos gyilkosság tettesét, akit mint ismeretes, tizenhét évi kényszermunkára ítéltek, csütörtökön szabadlábra helyezték. A büntetésből öt évet töltött le és a legutóbbi kegyelmi kérvény értelmében helyezték szabadlábra. Gaietan a börtönben megtanulta az asztalosmestert.

Raktárunkon lévő zsidótárgyú könyveket olcsón kiárulsuk:
Max Nordau: dr. Kohn — 20
Felix Weltsch: A zsidókérdés a modern eszmeáramlatok tükrében — 25
Solom Alejchem: Leégett nemesek — 10

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Uj zsidó leányolthón!

Szakképzett vezetés alatt teljesen új, modernül felszerelt orth. izr. leány-internátus nyílt.

A növendékek az iskolai előkészítésen kívül nyelv- és zenei kiképzést, nevelést és otthonot kapnak, mérsékelt díjazás mellett.

Érdeklődőknek szívesen áll rendelkezésére

BERNSTEIN OLGA

okl. tanítónő és zongoratanítónő

ORADEA

Str. Paul Chinez (Rulikovszky ut.) 3.

Fuzionálnak az összes francia légi forgalmi társaságok

Párizs, július 29. Az összes francia légi forgalmi társaságok fuzionálni fognak. Az új alakulatba olvad bele a csődbe került Aeropostale vállalat is. A hitelezők kénytelenek voltak bele-menni abba, hogy az Aeropostale Afrikában, Portugáliában, Délamerikában és Franciaországban lévő összes

gépei és légi kikötői

az egyesült légi forgalmi társaság tulajdonába menjenek át.

Ennek ellenében az állam részletekben ki fog fizetni a hitelezőknek megállapítandó kvótához képest 77 millió frankot tíz év leforgása alatt.

Felvilágosító utra küldi képviselőit a kormány, hogy választóömegeiknek pénzügyi politikájának helyességéről beszéljen

Mironescu a Lidora utazott. Egymilliárd lej értékű kincstári bont bocsát ki a kormány szeptember 15-ig

Bucuresti-Bukarest, július 29. Ismeretes, hogy akormány megszavazta az állam belföldi adósságainak rendezéséről szóló törvényt. Ez az államot öt milliárd lej értékű kincstári bont kiadására kötelezi, mellyel az 1932-es költségvetési évről származó adósságokat kellene rendezni. A kormány most úgy határozott, hogy hasonló bonokból szeptember 1-ig egy milliárd lejt bocsát ki.

Mironescunak külföldre való távozása előtt megbeszélése volt a miniszterelnökségen, amelyen elhatározták, hogy a nemzeti parasztpárt vidéki szervezeti vezetőinek utasításokat adnak, hogy a képviselők és szenátorok segítségével felvilágosító beszédek tartanak a parasztsághoz a termények értékesítéséről, a konverzióról és a lej stabilitásának fenntartásáról, valamint a lokális jellegű kérdések és szükségletek kielégítését célzó információkat szerezzenek be. A kormánynak komoly okai vannak, hogy ezt az akciót megindítsa. A kormány szerint a szélsőségek előretörése nem utolsó sorban annak

tudható be, hogy a kormány és a többi pártok propagandistái nem látogatták lelküismeretesen választókerületeiket.

Bucuresti-Bukarest, július 29. Mironescu elhagyta a fővárost és a Lidora utazott. A pályaudvaron Nitescu bucsuztatta a helyettes miniszterelnököt, de megjelent az állomáson Anghelescu, Ghelmegeanu, Furum Frumusache is, azonkívül Mironescunak számos személyi barátja. Mironescu a Lidon Titulescuval fog találkozni, akit tájékoztatni kíván a kormány programmegvalósító intézkedéseiről a pénzügyi és költségvetési kérdéseket illetően.

AZ AVIVA-BARISSZIA FAGY. LALTDÉLUTÁNJA, vasárnap dél után 5 órai kezdettel lesz megtartva a Cristal Palace d'Ete (volt Florida helyiségében). A fagyaldélután iránt, amely az első ilyen természetű rendezvény az idén, nagy érdeklődés nyilatkozik meg.

Taxa plátite in No. 2247
da Baron
Telefon:
Havonta
évre 600,
földre: H
félévre 6,
detések d
KELET
zsidóság
keink ut
rás megje

Göcing je
Németer
sőbb pára
adott ki,
püléseket,
pel. Okot e
nyos intézk
Wirtschaft
átrepülni,
be veszett,
hír sincsen
lis rendelet
a jövőben
közásokhoz
mert — ug
itt, hogy
nem pedig,
legalább is
hogy az al
veszélyes v
állam lelki
lam már e
ilyen puha
ilyen gond
de az Allan
kel, hogy e
halála is b
A porosz A

Charlin
A párizsi
levélek a
Hitlerhez,
Kedves
Hogy én
rendben va
Hogy ön
lehet viseln
Hogy önt
látni, akárc
De hogy
ügy kacag,
lehet elvisel
Kedves le
csak íróját
akíhez intéz
viseletében
nikus, egy
után meg l
sok megnyíl
is. A bohóc
cagását, jó
jár ki Hitl
cagunk, akk
lést, a sziv
De he Hitl
szájait érzi
Igazá van e
azt a hitleri

A gödöllő
Szimpatik
a Budapest
A világ n
és öreg ese
nemzetre va
borba, hogy
tás Jégycébe
Hinduk é
mának, ame
lálnak egy
anélkül, hog
zeti ellentét
A gödöllő
kézenfekvő
és faji hova
hanem egye
internaciona
fajtak testv
Egyedül s
lőnböző nem
összejövetele
hogy a meg
reakció ge
korlátoltsága
lya.
Tulzott je
a nemzetköz
nes a göd
Mert, am
készség-olidar
iffjuságán, a
élet, az egy
korlati tevé
Most a c